

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΑΓΚΡΗΤΙΟ ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΑΡΡΕΝΩΝ ΧΑΝΙΩΝ

ΧΑΝΙΑ 1 Ιουλίου 1955

ΕΤΟΣ Δ' ΤΕΥΧΟΣ 12ον

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡ. Δραχ. 20

ΤΙΜΗ ΦΥΛ. ΔΡΑΧ. 1

Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Παιδιά κι' έντα 'ναι ή καταχνιά
και τούτη ή κατσιφάρα
Και γιάντα φεύγουν τά πουλιά
κι' άνατριχούν τά δάση;
—Οί Γερμανοί πλακώσανε
κι' ούρανοκατεβαίνου
Με μηχανές και με φωτιά
τήν Κρήτ' έπλημμυρίσαν.
—Κρήτη στά μαύρα θά ντυθής,
στά σίδερα θά πέσης.
Πάλι τση Κρήτης τόν άετό
κρούσταλλα θά σκεπάσουν
Μά θάρθη μέρα λαμπερή
νά ξαναλωώσουν πάλι.

(Άπό τό Τουριστικό Λεύκωμα «Κρήτη»
του κ. Δρουδάκη

ΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΕΤΟΣ

Με τούτο τὸ τεύχος, ἀγαπητοί μου συμμαθηταί, ἡ «Μαθ. Ἡχώ» τὸ ἀγαπημένο μας περιοδικό, ὁ ἀχώριστός μας σύντροφος, κλείνει μὲ τοὺς πιδὲ εὐχάριστους αἰωνοὺς τὸ τέταρτο ἔτος ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς της. Στὸ τέλος κάθε σχολικοῦ ἔτους, ἀπὸ τότε ποὺ ἄρχισε νὰ ἐκδίδεται, εἴχαμε ἓνα φόβο, μιὰ λαχτάρα, μήπως δὲν θὰ ξανακυκλοφοροῦσε τὸν ἐπόμενο χρόνο. Νοιώθαμε κάποια δειλία, καὶ κάποια ἀγωνία μπροστὰ στὰ τόσα ἐμπόδια ποὺ βλέπαμε μπροστὰ μας. Ἔτσι κάθε μας δῆμα καὶ κάθε μας σκέψη ἀπαιτοῦσε προσοχὴ καὶ συζήτηση καὶ κάθε καινοτομία ἓνα δυνατὸ καρδιοκτύπι γιὰ τὴν ἐπιτυχία της.

Σήμερα ὅμως μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δική μας ἀγάπη καὶ μόνον μὲ αὐτὰ μπορούμε νὰ πιστεῦωμε καὶ μάλιστα δυνατὰ, ὅτι ἡ «Μαθ. Ἡχώ» στέκεται καλὰ στὰ πόδια της σὺν ἓνα μεγάλο τακτικό μαθητικό περιοδικό. Μὲ τὴν ὑποστήριξη ὅλων μας τὴν πνευματικὴ καὶ τὴν ὕλική μπορούσαμε καὶ διαλύσαμε τόσα ἐμπόδια ποὺ σὺν ἐφιάλτες ἐφραζαν τὸν δρόμο μας. Ἔτσι μὲ τίς μεγάλες μας ἐπιτυχίες, ὅλων τῶν μαθητῶν τῆς Κρήτης, νοιώθουμε ἱκανοὶ νὰ ἀτενίζωμε σὲ ἓνα λαμπρὸ μέλλον σὲ ἓνα εὐρὺ ὄριζοντα. Ἀποδείξεις πολλές. Καὶ ἡ πιδὲ μεγάλη ἢ πλατειὰ κυκλοφορία τοῦ περιοδικοῦ μας. Ἀπὸ τὴν Ἀλεξανδρούπολη ὡς τὰ Σφακιά, ἀπὸ τὴν Πάτρα ὡς τὴν Ἀθήνα καὶ ἀπὸ τὸ Καστέλι τῆς Κισσάμου ἕως τὴν Ἱεράπερα τῆς Σητείας, στέκουν πολλοὶ φίλοι, τακτικοὶ ἀναγνώσται, βοηθοὶ στὸ δύσκολό μας ἔργο. Καὶ τοῦτο γιὰτὶ μπορούσαμε νὰ ἐνωθῶμε πνευματικῶς μὲ ἰσχυροὺς δεσμούς. Οἱ διαγωνισμοί, τὰ τέστς, οἱ ἀσκήσεις στάθηκαν γεροὶ κρίκοι στὴν πνευματικὴ μας ἀλυσίδα, καὶ ἡ διαρκὴς συνεργασία ἀκρογωνιαίοι λίθοι στὸ μεγάλο μας οἰκοδόμημα. Τὰ μαθήματα τῆς Φυσικῆς, τῆς Ὀρθογραφίας, οἱ ἔμμετρος μεταφράσεις τῶν ἀρχαίων μας συγγραφέων, ἡ ἐνημέρωση στὴν κίνηση τοῦ Δεκαπενθημέρου, οἱ ἐκλεκτὲς μελέτες συμμαθητῶν μας μᾶς ἔκαναν νὰ πετοῦμε λίγο πιδὲ ψηλά. Ἡ εὐπρεπὴς ἐμφάνιση, ἡ τακτικὴ κυκλοφορία, τὰ πανηγυρικά τῶν εἰκοσι σελίδων ἦταν κάτι ποὺ ἐτόνωναν τὰ νεῦρα στὸν ἀγῶνα μας. Καὶ ὁ ἀγῶνας μας βγήκε νικηφόρος. Διδαχτήκαμε πολλὰ ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἀγῶνα. Εἶδαμε τί μπορεί νὰ παρουσιάσῃ ἡ μαθητικὴ ψυχὴ ἠνωμένη. Καὶ κάτι σπουδαῖο. Πόσο μπορεί νὰ ἐπιδληθῇ.

Τώρα ἡ «Μαθ. Ἡχώ», ἡ μαθητικὴ ψυχὴ τῆς Κρήτης, κλείνει μὲ τίς διακοπὲς τὸ τέταρτο ἔτος μιᾶς γόνιμης προσπάθειας. Ἄς τῆς εὐχηθῶμε πάντα ἐπιτυχία στὴν ἀποστολή της. Καὶ κάτι παραπάνω. Ἄς δικτηρήσωμε μιὰ λαχτάρα τώρα ποὺ κάνει μιὰ προσωρινὴ διακοπή. Ἡ λαχτάρα αὐτὴ θὰ μᾶς θερμάνῃ καὶ θὰ τῆς ἀνοίγῃ τὸ δρόμο της.

Τῆς τὸ ὑποσχόμεθα :

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΜΑΡΚΑΚΗΣ
Ζγ'. Πρωκτικῶς.

Ἡ ΠΛΗΡΩΜΗ ΤΟΥ ΚΑΘ' ΕΝΟΣ

**Πρὸς τὰ ἀγαπητά μας παιδιὰ
μαθητὰς καὶ μαθητρίδας**

Ἀγαπητὰ παιδιὰ πλησιάζουν πλέον αἱ ἡμέραι τῆς ἀνταμοιβῆς ἐκάστου κατὰ τὰ ἔργα του καὶ φυσικὰ ἐκείνοι ποὺ καλῶς ἐργάσθησαν θὰ πληρωθοῦν μὲ ὑγιᾶ νόμισμα οἱ δὲ ἄλλοι ἀσφαλῶς μὲ κίλλικο, γιὰτὶ κάλλικη ἦτο καὶ ἡ ἐργασία των.

Ἄς προσέξουν ὅμως καὶ οἱ καλῶς ἐργασθέντες μέχρι σήμερον, διότι, πολλάκις ἢ ἀπὸ ἀμέλειαν ἢ παρασυρόμενοι ἀπὸ νεανικὸν ἐνθουσιασμόν ὑπεπίπτουν σὲ παραπτώματα τέτοια, ἱκανὰ νὰ καταστρέψουν ὅλους τοὺς μέχρι σήμερον κόπους των.

Ἀκούτε τώρα καὶ ἓνα παράδειγμα πληρωμῆς.

Κάποτε δύο ξυλοκόποι ἐργάζοντο σὲ ἓνα ἀφεντικὸ ὁ ἓνας ἦτο εὐσυνειδήτος καὶ ἐργατικός. (ὅπως οἱ ἐπιμελεῖς καὶ τακτικοὶ μαθηταί) ὁ ἄλλος τεμπέλης καὶ ἀργόσχολος (ὅπως οἱ ἀτακτοὶ καὶ ἀμελεῖς μαθηταί). Ὄταν ὁ ἐργατικὸς ξυλοκόπος ἠργάζετο, καὶ ὅπως συνήθως ἔκανε α α α α! ὅταν ἐκτυποῦσεν ὁ πέλεκυς, ὁ τεμπέλης ἔστεκε παραπλεύρως χαζεύοντας καὶ ἔκανε καὶ αὐτὸς α α α α!

Αὐτὸ τὸ ἔβλεπε ὁ ἀφεντικὸς καὶ ὅταν τὸ Σάββατο ἦλθε ἡ ὥρα τῆς πληρωμῆς, παρουσιάζεται πρῶτος ὁ ἐργατικὸς καὶ ἀρχίζει ὁ ἀφεντικὸς τὴν πληρωμὴ μὲ τὰ μεταλλικὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα κατὰ τὸ μέτρομα ἐκτυποῦσαν ντὶν ντὶν ντὶν ἕως ὅτου ἐξώφλησεν ὁ ἐργατικὸς.

Παρουσιάζεται κατόπιν καὶ ὁ τεμπέλης νὰ πληρωθῇ καὶ ὁ ἀφεντικὸς τὸν ἐρωτᾷ, Ἐσὺ τί ἔκανες; Μὰ ἔκανα καὶ ἐγὼ αααα, ὅταν ἐργάζομαι ὁ ἄλλος. Τότε αὐτὸς ἐπῆρε τὰ χρήματα, πάρε καὶ ἐσὺ τὸ ντὶν, ντὶν, ντὶν τὸν ἦχον τῶν χρημάτων λέγει ὁ ἀφεντικὸς. Καὶ ἔτσι ἔφυγεν ὁ τεμπέλης μὲ ἀδειανὰ τὰ χέρια ἀλλὰ καὶ τὸ στομάχι.

Εὐχομαι νὰ μὴν συμβῇ καὶ σὲ μερικοὺς μαθητὰς καὶ μαθητρίδας τὸ αὐτό, ὥστε φεύγοντας οἱ ἐπιμελεῖς ἐκ τοῦ σχολείου θὰ κρατοῦν τὰ χρήματα τῆς ἐργασίας των. Ἐνα Ἀπολυτήριον ἢ Ἐνδεικτικόν, οἱ δὲ ἀμελεῖς θὰ φεύγουν κρατόντας τὸν θόρον τοῦ χαρτιοῦ καὶ μὲ ἀδειανὰς τὰς χεῖρας καὶ ὀλίγα δάκρυα. Αὐτὰ παιδιὰ μὲν οὖν γράφω καὶ ἐλπίζω ὅτι πολλοὶ ποὺ τοὺς ἐνδιαφέρει ἡ ὑπόθεσις θὰ λάβουν τὰ μέτρα των ἔστω καὶ ἀργά.

Μὲ τοὺς ἀπείρους χαιρετισμοὺς καὶ τὰς εὐχὰς μου

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΓΡΗΓΟΡΑΚΗΣ

Παιδονόμος

Η ΣΚΛΑΒΩΜΕΝΗ ΜΑΣ ΚΥΠΡΟΣ

Κάποιο κλάμμα δουλό, θλιβερό, κάποιος θρήνησπού σου κλαίει την καρδιά, φτάνει στ' αϊτιά μου.

Και τὸ σιγὸ φύσημα τοῦ μπάτη, ἀπὸ κάποια ἀπόμωρη τοῦ Αἰγαίου γωνιά, φέρνει στ' ἀπαλὰ φτερά του, τὸ βουβὸ αὐτὸ κλάμμα. Κάποια κόρη κάποια νεράϊδα ὄνειρευτή, πὺ πρόβαλε στὸ φλογερὸ χᾶδι τοῦ ἡλίου σὲ μιὰ ἀπρογάλαζη γωνιά τῆς Μεσογείου στεναρίζει καὶ κλαίει.

Κλαίει ἀπαρηγόρητα ἡ Κύπρος ἡ ὄρφανή, καὶ τὰ κύματα ἡ μὴν τῆς παρέα, σκάζουν ἐλαφρὰ στὶς δαντελωτές τῆς ἀκτές. Κάτι ἀκριδὸ πὺ ἔχασε ζητᾶ νὰ βρῆ, καὶ τὴν βλέπω.

Τὴν βλέπω μέσα σὲ μιὰ θεοσκοτεινὴ φυλακή.

Ματωμένη μὲ τὴν φαντασία δυθισμένη σὲ κάποια περικομένα χρόνια, πὺ τὴν ἔφεραν στὸ μῦρο κελλί.

Γύρω τῆς εἶναι σκόρπια κάποιων στεφανίων μαρμαμένα κλωνιὰ δάφνης.

Ἔνα κατάμυρο πέπλο τῆς πλέκει ὁ πόνος, μιὰ σιδερένια ἀλυσίδα ἡ σκλαβιά, καὶ ἔνα πικρὸ παράπονο, ὁ χωρισμὸς τῆς μὲ τὴν Ἑλλάδα.

Βαδίζει ὅμως πάντα μαζί μὲ τὴν χαμένη τῆς, Δόξα, Ἐλευθεριά καὶ Ἐνωσι, τὶς τρεῖς αὐτὲς ἀνεκτίμητες ἀρετές, πὺ ἀνέκαθεν εἶχαν στέψει τὴν Ἑλλάδα καὶ βᾶδιζαν ἐπὶ τοῦ αἱματοποτισμένου ἐδάφους τῆς.

Βαδίζει γοργὰ γιὰτι διάζεται νὰ φθάσῃ στὸ τέρμα

Ἄλλ' ὅμως, ἡ βαρειά ρόδα τοῦ χρόνου κυλᾶ σιγὰ πολὺ σιγὰ, συμπληρώνοντας τὸν πόνου τοῦ σκλαβωμένου νησιού.

— Ἀγαπημένη μου, μπρὲς τῆς λέει ἡ μόνη δύναμι ἔχει ἡ Δόξα, — τρέξε κι' ἴσως φθάσομε τὸ ἄστρο πὺ χρόνια τώρα ἀκολουθοῦμε μὲ τὴν ἐλπίδα

— Νάτου χάνεται καὶ σβύνει τῆς λέει μὲ πνιγμένη φωνή, καὶ ἡ Ἐνωσι.

Ἡ Λευτεριά ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ τῆς μιλήσῃ. Εἶναι βουβή

Κι' ὅμως τὸ γαλάζιο φόρεμά τῆς πὺ μόλις διακρίνεται θαρεῖς φέρνει παρηγοριὰ τοῦ ἑλληνικοῦ νησιού.

Πάντα ζεῖ ἡ Κύπρος μας στὸν πόνου καὶ στὴ θλίψη, ἀπὸ τότε πὺ δὲν ξημέρωσε γι' αὐτὴν ἡ ὀλόλαμπρη αὐγὴ τῆς Λευτεριάς. Μὲ μαύρη νυχτιὰ μοιάζει τῆς Κύπρου ἡ ζωή, κι' εἶναι ἀναπόφευκτο τὸ ξεροβόρι τῆς σκλαβιάς καὶ ὁ πόνου πὺ τὴν ἔχει βρεῖ.

Δὲν τὴν φοβίζει ὅμως ἡ μπόρα, οὔτε τοῦ κύματος ἡ καταιγίδα, γιὰτι στὸν ἄνεμο ἀντικρύζει μιὰ τρεμοσβύνοσα ἀχτίνα.

Καὶ τὴν ὄνειρεύεται. Μὲ παράξενα φτερουγίσματα, ὄνειρων πόθων, ἐλπίδων, ζητᾶ τὸ στοργικὸ καὶ

ἀπαλὸ σὰν φύσημα τῆς αὔρας χᾶδι, φιλὶ τῆς Ἑλλάδος, τῆς γλυκειᾶς τῆς μανούλας πὺ ὁ χωρισμὸς διασιλεύει στὶς πονεμένες καρδιές τους. Φροντίζω πολὺ ἡ μάνα μας Ἑλλάδα μὲ τὴν Κύπρου τῆς νὰ ἐνωθῆ νὰ δώσῃ τὸ φῶς μιὰ μέρα καὶ στὰ μικρὰ Κυπριωτάκια. Μά!... Στὴν Κύπρου λὲς εἰσὶν ἀγνωστο ἡ Κύπρος δὲν τὸ ξέρεῖ κι' ἐνὸ ζητᾶ τὴν ἔνωσι, ἐπὶ αἰῶνας κλαίει.

Γιὰτι... αὐτὸ πὺ τὰ ματάκια τῆς ἀναζητοῦν καὶ κλαίνει ἀτίμητ' εἶν' στ' ἀτίμητα καὶ ἘΝΩΣΙ τὸ λένε.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Κ. ΠΑΠΟΥΓΣΑΚΗ
Γ. Θ. Ἡρακλείου

ΑΠΟΚΡΥΦΟΙ ΜΑΣ ΠΟΘΟΙ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Ἄγγλοι τὴν Κύπρου σὰς ζητῶ, εἶν' ἀδελφὴ μεγάλη, Βοῆ ἀκούγεται γιὰυτὴν κι' ὄλη ἡ φυλὴ μου κραῖει : Γοργὰ-γοργὰ νὰ σμίξωμεν νὰ δώσομε τὸ χέρι Διὰ νὰ προχωρήσομε στὴν πρόοδον ταῖρι—ταῖρι, Ἐλεύθεροι κι' ἀμέριμοι ἀπ' τῆς σκλαβιάς τὰ βάρη, Ζήτω καὶ πάλι ἡ Λευτεριά' εἶναι θεὰ μεγάλη ! Ἡ ἀδελφὴ σου Κύπρου μου ἡ δοξασμένη Κρήτη, Ἐὰ στέκη πάντα δίπλα σου ἀκλόνητος γρανίτης. Ἴσως νὰ εἶναι ὁ ἀγὼν δύσκολος καὶ μεγάλος, Κύπριοι μὴ δειλιάσετε, ἡ Κρήτη στέκει βράχος. Λεβέντες Κύπριοι ἀδελφοὶ ἀρχῆστε τὸν ἀγῶνα, Μὲ πίστη καὶ πεποίθησι κι' ἄς εἶν' καλὴ ἡ ὥρα. Νὰ ἀναπνεύσετε καὶ σεῖς ἐλεύθερον ἀέρα, Ξημέρωσε ὦ Λευτεριά' στῆς Κύπρου τὸν αἰθέρα, Ὅλος ὁ Κρητικὸς λαὸς ἀγανακτᾶ καὶ κραῖει : Πόσο πικρὰ εἶν' ἡ σκλαβιά !! τὴν Κύπρου ὅμως σκε- [πάζει.

Ρουφήστε πιὰ ὦ Κύπριοι ἐλευθερίας ἀέρα, Σ' ἔνα αἰῶνα σὰν κι' αὐτὸ δὲν πρέπει ἐκεῖ πιὸ πέρα. Τέτοια χώρα ἐλεύθερη νὰ εἶναι σκλαβωμένη, Ὑπὸ τῶν Ἄγγλων τὸν ζυγὸν νὰ βρῖσκειται σκυμμένη, Φύσα ἀγέρι Λευτεριάς τὴν Κύπρου νὰ δροσίσης, Χαῖρε θεὰ ἀθάνατη ! Τρέξε μὴ σταματήσης Ψηλὰ στῆς Κύπρου τὰ βουνὰ τὸ θρόνον σου νὰ κάμης, ὦ Λευτεριά ! Εἶσαι θεὰ Ἑλληνική. Ἡ Κύπρος σὲ] φωνάζει.

ΣΠΩΚΟΣ Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
Εβ'. Βον Γυμνάσιον Ἀρρέων Ἡρακλείου.

Η ΓΕΝΕΣΙΣ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Υπό του ΕΥΑΓ. ΑΠ. ΦΥΤΡΑΚΗ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Με το προηγούμενον τεύχος ἔλιξεν καὶ ἡ χρονομερὴς ἐξέτασις τῆς γενέσεως τῆς ζωῆς, διὰ τὴν ἀπακολουθήσῃ τὸ δεύτερον μέρος τῆς μελέτης μου, πρῶτον μὲν περὶ τῆς ἐξελίξεως. Ὁ χρόνος ὅμως καὶ ὁ χρόνος δὲν μὴ τὸ ἐπιτρέπει καὶ διὰ τοῦτο θὰ ἀρκεσθῶ εἰς τὸ νὰ δώσω τὴν ἔννοιαν τῆς ἐξελίξεως, ἐλπίζοντας ὅτι κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος θὰ ἐξετάσωμεν τὸ ζήτημα ἐκτενέστερον,

Ἐξελίξις (évolution) λοιπὸν ὀνομάζεται εἰς τὴν βιολογίαν τὸ γεγονός, κατὰ τὸ ὅποιον ἕνας ὄργανισμὸς ὑφίσταται διαρκῶς διαδοχικὰς μεταβολάς. (1) Τὸ γεγονός τοῦτο εἶναι ἀναμφισβήτητον, καὶ τὸ μόνον ζήτημα περὶ τοῦ ὁποῦ ἔχομεν ἀγνοίαν εἶναι «τὸ πῶς» γίνεται ἡ ἐξελίξις αὕτη. Περὶ τούτου ἔχουν διατυπωθῆ διάφοροι θεωρίαι, ἐκ τῶν ὁποίων γνωσταὶ εἰς ἡμᾶς περισσότερον εἶναι τοῦ Lamarck, (λειτουργικῶν προσχηματῶν), τοῦ Darwin (τῆς φυσικῆς ἐπιλογῆς), τοῦ De Vries (mutations [μεταλλαγῆς]) τοῦ Weismann (τῆς κληρονομικότητος τῶν ἐπικτητῶν χαρακτηριστῶν) κ. ἄ. Ἐξ ὧν τούτων καμμία δὲν δύναται νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὴν ἐπιστήμην καὶ ὅλα αὐτὰ αἰθεωροῦν νὰ θεωρηθῶν ὡς ἀποδεικνύουσαι τὴν ἐξελίξιν, μόνον ὡς γεγονόσ. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν θεωρίαν τῆς κληρονομικότητος τοῦ Mendel σημειῶνω τὰ ἑξῆς: Ὅτι συμφώνως πρὸς τὴν θεωρίαν αὐτήν, ἡ κληρονομικότης θὰ ἐπιδρούσῃ ὡς παράγων προσδιοριστικὸς τῆς ἐξελίξεως δηλ. ὁ ὄργανισμὸς δὲν θὰ ἐξελίσσεται ἐλευθέρως, ἀλλὰ αἰ ἀντιδράσεις του πρὸς τὸ περιβάλλον θὰ ἴσων προσδιορισμέναι ἐκ τῶν προτέρων, ἐκ τῶν γόνων. Μετὰ τὴν μορφήν λοιπὸν αὐτήν ἡ θεωρία τοῦ Mendel δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὸ πρόβλημα τῆς ἐξελίξεως.

Ἡ τελευταίως δοθεῖσα λύσις τοῦ προβλήματος τῆς ἐξελίξεως εἶναι ἡ θεωρία τῆς διατεταραγμένης (ébranlée) κληρονομικότητος διατυπωθεῖσα κατόπιν τῶν παρατηρήσεων τοῦ Ρώσου Miltchourine. Ἡ «διατάραξις» αὕτη ὀφείλεται ἐκ τῆς τροποποιήσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ περιβάλλοντος τοῦ ὄργανισμοῦ ἕνεκα τῶν προσπαθειῶν προσαρμογῆς πρὸς τὸ αἰεὶ μεταβαλλόμενον ἐξωτερικὸν τοιοῦτον. Ἐδῶ ἔχομεν καὶ μεταβιβάσιν τῶν ἐπικτητῶν κληρ. χαρακτηριστῶν, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅμως ὅτι ἡ μεταβίβασις εἶναι δυνατὴ, μόνον ἐὰν ὁ χρησιμοποιοῦμενος παράγων ἀνεστάτωσῃ δαθῆως τὸν ὄργανισμὸν καὶ ἂν ὁ ὄργανισμὸς εἶναι λίαν «πλαστικὸς» καὶ νέος ὥστε νὰ δύναται νὰ μεταβληθῇ. Ἀφοῦ λοιπὸν τὸ περιβάλλον μεταβάλλεται συνεχῶς, ὁ ἐπ' αὐτοῦ ὄργανισμὸς, ἀναγκαστικῶς μεταβάλλεται καὶ αὐτός, ἕνα προσαρμωθῆ πρὸς τὸ νέον τοιοῦτον. Ἀλλὰ εἰς πολλὰς περιπτώσεις δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ τελεία προσαρμογὴ καὶ τότε αἰ μεταβολαὶ θὰ συνεχίζωνται. Τοιοῦτότρόπως

ΓΙΑ ΚΑΤΙ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ

Δυὸ δεῖκτες καὶ οἱ δυὸ μαζὺ ἀδελφωμένοι στὸν ἴδιον ἀριθμὸν, ὁ ἕνας τοῦ χρόνου καὶ ὁ ἄλλος τῆς παιδικῆς χαρᾶς, δείχνουν τὴν ὥρα πού τὸ ρολόι τῆς ζωῆς τοῦ θρανίου σημαίνει τὸ τέλος τῆς. Μιὰ δωδεκάχρονη φοίτηση σφραγισμένη στὸ ἀκριβὸν τοῦ ἀντίγραφο ἔσβυνε γιὰ νὰ τὴν διαδεχθῇ μιὰ ἄλλη πού θὰ στηριχθῇ στὸς καρπούς τῆς πρώτης. Χαρᾶς καὶ λύπες, ἐνθουσιασμοὶ καὶ ἀπογοητεύσεις καὶ ἐρατεινὲς στιγμῆς, ἀπὸ μιὰ θρησκεία πού κάνομε τὰ πρῶτα βήματα τὴν θρησκεία τοῦ πτερωτοῦ Θεοῦ, ὅλα μαζὺ ἀνακατεμένα σ' ἕνα τρελλὸ ἀναπαλμὸ ζωηράδας καὶ ἐνθουσιασμοῦ καὶ ὅλα συγκεφαλαιωμένα μετὰ τὴν παιδικὴ ἀφέλεια, ἔσβυσαν γιὰ νὰ γίνουν ἀργότερα οἱ πιὸ ποθητὲς ἀναμνήσεις.

Ἄλλ' ἡ στιγμή αὕτη δὲν παίρνει νόημα καὶ περιεχόμενο, μόνον ἀπ' ὅτι γράφτηκε πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς χαρούμενης ζωῆς ἀλλὰ καὶ ἀπ' ὅτι σβύνει στὸ τέλος τῆς, τόσο σύντομα πού σὰν νὰ λέμε πῶς στὸ λυκόφως τῆς αὐγῆς σβύνουν τῆς νύκτας τὰ τρελλὰ ὄνειρα. Πράγματι ὄνειρα μιᾶς λαμπρᾶς προσδοκίας, ὄνειρα ἀλίθινα καὶ κωμικὰ τώρα πούχουν ἔλθει σὰν μεθύσι νὰ μᾶς λικνίσουν στὴν νύκτα, πού μᾶς χάριζε ἡ ἡλικία. Τώρα ὅμως μιὰ νέα φωνὴ πηδακίχη μέσα μας μετὰ τόσο ἀτιθάσθη ὁρμή, πού κανεὶς ἄλλος δὲν μπορεῖ νὰ τὴν ἐμπροσθίει νὰ ἐκδηλωθῇ παράλληλα. Καὶ ἡ φωνὴ αὕτη εἶναι ἡ φωνὴ τοῦ ἐνδοκράτους πού ποτὲ δὲν δώσαμε προσοχὴ «τῆς πείρας». Καὶ ὅλα αὐτὰ μαζὺ μετὰ τὸ συναίσθημα γιὰ τὴν νέα ζωὴ πού ἂν καὶ ἀόριστο, τὴν παρουσιάζει ὅπως εἶναι γεμάτη μυστήριον τὰ κούβη ὅλα τ' ἀναπόφευκτα πεπρωμένα πού θὰ τὴν στολίσουν ἀποτελοῦν ἀντίθεση στὰ πρῶτα χρόνια. Καὶ αὐτὰ δίδουν στὴν στιγμή αὕτη τὴν δύναμιν νὰ συγχέωνται καὶ στὴν σκέψιν τῆς καθένος νὰ αἰσθάνεται μιὰ μυστηριακὴ ἀνατριχίλα στὴν ψυχὴ του, καὶ ἕνα συναίσθημα μυστηρίου καὶ τοῦ νοτίου τὰ μάτια. Ἡ φαντασία πάντοτε ξεπερνᾷ τὴν πραγματικότητα τὸ κάθε τι τὸ φαντάζεται τὸ διαποικίλει τὸ ὠραιοποιεῖ καὶ τὸ ζεῖ στὴν χιμαιρῆνὴν τὴν κατάστασιν καὶ ὅταν ἡ πραγματικότης λάβῃ τὸ δρόμον τῆς, τότε ἡ φαντασία ζητᾷ τὴν ἀναπόλησιν τῶν περασμένων, δι' αὐτὸ δὲν θ' ἀργήσουν νὰ θρηνηθῶν μέσα μας παλιῆς νοσταλγίας, καὶ ὅταν μιὰ θλίψη ἔλθοι θὰ λικνίσῃ τὴν ψυχὴν μᾶς θ' ἀνακαλοῦμε μετὰ τόσο πρόθυμη φαντασίαν τὰ περασμένα ἀντὶ νὰ περνοῦν μ' ἕνα παρὸν ἀδιάφορο προσκολλημένοι στὸ ρυθμὸ τῆς νέας ζωῆς.

ΔΩΡΕΙΟΣ ΣΟΥΡΟΥΜΑΝΗΣ

Η' β' Β' Γ. Χ.

ἄλλοι ὄργανισμοὶ τροποποιοῦνται, ἄλλοι ἐξαφανίζονται καὶ ἄλλοι ἀντικαθίστανται ὑπὸ ἄλλων.

Ὅλας τὰς θεωρίας ὁ Dobzhansky, συνοψίζει ὡς ἑξῆς: «Ὁ ὄργανισμὸς εἶναι ἱκανὸς νὰ ὀργανωθῇ ἀκολουθώντας ἕνα ἀπεριόριστον ἀριθμὸν τρόπων. Ἐξ αὐτῶν ὅμως ἀκολουθεῖ ἕνα ὅσον ὁ ὅποιος εὐνοεῖται περισσότερο ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν περιβάλλον».

1) Τοῦτο ὀνομάζουσιν καὶ μεταμορφισμὸς

ΜΙΑ ΣΥΓΚΙΝΗΤΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

Ένα περίφημο δειλινό τ' Απρίλη όπου η μυροβόλος άνοιξη είχε καταπεράσει ελόκληρη τή γή, στο πέρασμα τής οποίας έκλιναν τὸ ώραίο κεφαλάκι τους, πιπαροῦνες, γαλάζια κρινάκια, ὄδα και γαρύφαλλα. Πλήθος χελιδόνια τιτιβίζοντας και γλυκώφωνα τραγούδια ἀηδονιῶν τήν ἀκολουθοῦσαν στὸν ώραίο αὐτὸ περίπατο. Ὁ ἥλιος δύοντας ἐκείνη τήν ὥρα ἐπήγαινε νὰ λουσηθῇ μέσα στὰ ἀσημένια δροσερὰ κυματάκια τής ἀφροσπεφανωμένης μίγξισης τής γλυκειῆς πλανεύτρας.

Ἐκεῖ ψηλὰ στὸ βράχο τὸν ἀφορισμένο και φαγωμένο ἀπὸ τὰ πελώρια κύματα, τὸν δαυμένο κατὰ τὶς ἄγριες νύκτες, ὅταν ἡ θάλασσα εἶναι μανιασμένη και ὁ ἀέρας οὐριάζει, ἐκεῖ ψηλὰ ὑπάρχει ἓνα ἔρημικὸ ἐκκλησάκι κατάλευκο και ταπεινὸ, ἓνα ἐκκλησάκι με τὸν λεπτὸ μαρμάρينو τίμιο Σταυρὸ στὴν ὑψηλὴ του κορυφῇ. Ἐνας διυβάτης περνᾷ μπροστὰ ἀπ' τήν μικρὴ ἐκκλησία και κάνει εὐλαβικά τὸν σταυρὸ του ἐνῶ ἓνα δάκρυ κυλᾷ ἀπὸ τὰ μάτια του. Σκύβει συγκινημένος, παίρνει λίγο χῶμα στὰ χέρια του και τὸ φιλεῖ, ἐνῶ ἓνα πλήθος δακρῶν συνοδεύει τὸ συγκινητικὸ αὐτὸ προσκύνημα τής γλυκειῆς πατρίδος. Εἶναι ἓνας ξενιτευμένος πού γυρνᾷ ἔπειτα ἀπὸ χρόνια στὴν ἀγαπημένη του λατρευτὴ γῆ. Βαθεῖα συγκινημένος στὰ πληγωμένα ἀπὸ τὴν ξενητεῖα στήθη του ὅταν ἀντικρύζει τὸν ἀγαπημένο τόπο, τὴ γῆ ἐπάνω εἰς τὴν ὁποῖαν ἔκτισε τοὺς πρώτους πύργους τῶν ὀνείρων, τὰ ὄμορφα παιδικὰ του χρόνια, τὸ μικρὸ ἐκκλησάκι τ' ἀγαπημένα δαντελωτὰ ἀκρογιαλῖα εἰς τὰ ὁποῖα τόσες και τόσες φορὲς ἔπαιξε με τὰ μικρὰ κυματάκια χίλια τρελλὰ παιγνίδια. Προχωρεῖ με τὴ φαντασία του κ' ἀντικρύζει τὴ μικρὴ ὄμορφη γειτονιά, τὸ λευκὸ σπιτάκι με τὸν ώραίο ἀνθισμένο κηπάκο, τὴ μικρὴ κληματαριά, τὸ φουντωμένο ἀγιόκλημα πού μεθοῦσε με τὴν θεῖα του μυρωδιά. Βλέπει σὲ κάποια γωνία τοῦ κήπου τὴ μάνα του, τὴ σεβαστὴ γρηοῦλα με τὸ μαντηλοδεμένο χιονατο κεφάλι νὰ πλέκει, ἐνῶ δάκρυα κυλοῦν ἀπὸ τὰ γέρικα βαθουλωμένα μάτια της, στὴν πικρὴ θύμησί του. Βλέπει τὴ μικρὴ του ἀδελφοῦλα με τὰ μπουκλωτὰ ξανθὰ μαλλάκια, τὰ βελουδένια σᾶν τής γκαζέλας μάτια και τὸ λυγερὸ ἀνάστημα. Πόσο θὰ ἔχη μεγαλώσει τώρα... Τὸ μικρὸ τρελλοκόριτσο θὰ ἔχη γίνει μιὰ ὄμορφη σοβαρὴ κοπέλλα. Ὁ μικρὸς του σύντροφος, ὁ σύντροφος τῶν παιγνιδιῶν του, τὸ μεγαλόσωμο καστανόμαυρο σκυλὶ του με τὸ σγουρὸ μαλλὶ τὸ βλέπει... νὰ κάθεται ξαπλωμένο και λυπημένο στὴν πόρτα. Ὅλα αὐτὰ περνοῦν ἀπ' τὸ μυαλὸ του και τὸν γεμίζουν με συγκίνηση. Προχωρεῖ, προχωρεῖ πρὸς τὸ χωριό, φθάνει στὴ γειτονιά του. Ὅλα ἄλλαξαν με τὸν καιρὸ, ἄλλα καινούργια! σπιτία ἐκτίσθησαν νέοι δρόμοι ἐχαράχθησαν, μόνο τὸ πατρικὸ του σπιτι και οἱ ἀγαπημένοι του κάτοικοι μένουν τὸ ἴδιο ἀνέπαφα, ὥραια ὅπως ἄλλοτε. Ζάφνον ἓνα γέρικο καστανόμαυρο σκυλὶ ἔρχεται και χαιδεύει τὰ πόδια του Στὴ θεά αὐτὴ σκύβει γεμάτος δάκρυα στὰ μάτια και χαιδεύει τὸ γέρικο κεφάλι, και τὸ κοκκαλιάρικο

Ο ΟΡΚΟΣ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΛΑΟΥΣ

Εἶναι πολὺ περιέργος ὁ τρόπος κατὰ τὸν ὁποῖον δίδεται ὁ ὄρκος σὲ διαφόρους λαοὺς. Καὶ ὁ περιεργότερος εἶναι ὁ κινεζικὸς. Ἐνῶ ὁ κινέζος ὀρκίζεται μπροστὰ στὸ δικαστήριο ὅτι θὰ εἰπῇ τὴν ἀλήθεια, ὁ δικαστὴς κάμνει ὄρισμένες κινήσεις και χειρονομίες, πού συμβολίζουν τὴν ποινὴ ἢ ὁποῖα ἐπιβάλλεται στὸν ψευδομάρτυρα. Καὶ ὅταν πρόκειται περὶ πολὺ σπουδαίας ὑποθέσεως ὁ δικαστὴς δὲν ἀρκεῖται μονάχα σὲ συμβολικὰς κινήσεις ἀλλὰ κάνει και πράξεις: ἀποκεφαλίζει μιὰν ὄρνιθα, σπάζει ἓνα γυάλινο δοχεῖο ἢ χωρίζει στὰ δυὸ ἓνα ἀναμιμένο κερὶ.

Οἱ Μωαμεθανοὶ ὀρκίζονται καθὼς ξέρετε στὸ Κοράνιο, γέρνοντας τὸ κορμὶ τους πρὸς τὰ ἔμπροσθε χεῖρες ὅπου τὸ κεφάλι τους ἀγγίζει τὸ ἱερὸ βιβλίον.

Οἱ ἔβραῖοι ὀρκίζονται φορώντας τὸ καπέλο τους, ὅπως και κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἱεροπραξιῶν, μέσα στὴ Συναγωγῇ.

Οἱ Ἴνδοι παρῖαι κεντᾶνε με ἓνα ἀγκάθι τὸ ἀριστερὸ τους χέρι και οἱ ἰθαγενεῖς τής Μαλαισίας πληγώνονται με ἓνα μαχαίρι ἀνακατεύουν ἔπειτα τὸ αἷμα πού θὰ τρέξῃ ἀπ' τὴν πληγὴ με λίγη στάχτη και ὀρκίζονται πάνω σ' αὐτὸ τὸ μίγμα, πού συμβολίζει τὴ τύχη τῶν ψευδομαρτύρων δηλαδὴ τὸν θάνατον πάνω στὴν πυρᾷ.

Οἱ ἰθαγενεῖς τής Κορέας κάμνουν ἓκατὸ ὑποκλίσεις μπροστὰ στὸ δικαστὴ πρῶτον προφέρουν τὸν ὄρκον. Καὶ ἂν δὲν ἀποδειχθοῦν σωστὰ τὰ ὅσα εἶπαν προβλέπεται γι' αὐτοὺς ἡ ποινὴ τής μαστιγώσεως.

Στὴν Αὐστραλία, και οἱ Παποῖα ὀρκίζονται με κλειστὰ τὰ μάτια, προσκαλώντας τὰ ἀγαθὰ πνεύματα νὰ τοὺς βοηθήσουν γιὰ νὰ καταθέσουν τὴν ἀλήθειαν. Κατὰ τὴν διάρκειαν τής καταθέσεως ὁ μάρτυς εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ στέκεται γονατιστὸς και νὰ ἔχη τὸ ἓνα του χέρι στὴ γῆ, γιὰ νὰ μὴν ξεχνᾷ ὅτι κάποτε θὰ καταλήξῃ ἐκεῖ.

ΣΟΝΙΑ ΜΟΥΓΛΑΛΗ

Στ' β' Γ.Θ.Χ.

κορμὶ του. Ἡ πόρτα ἀνοίγει. Κάποια λευκὴ γρηοῦλα βγαίνει με ἓνα μικρὸ καλάθι στὸ χέρι ὅταν ἡ μητρικὴ καρδιὰ σκιοτᾷ στ' ἀντίκρουσμα τοῦ σπλαγχνου της, πονᾷ—πονᾷ ἀπὸ μεγάλη, ἀπὸ τρελλὴ χαρᾷ. Ἀναγνωρίζει τὸ παιδί της, μιὰ κραυγὴ ἀνάμικτη ἀπὸ συγκίνηση και ἐκπληξι βγαίνει ἀπὸ τὰ χεῖλιά της. Παιδί μου! γυιέ μου! βλαστάρι μου... Μάννα—μαννούλα μου!. . . παιδί μου. Ἀδελφοῦλη μου... ἀκούγεται ξαφνικά ἀπὸ τὸν μικρὸ κῆπο, ἐνῶ ἓνα τρελλὸ χαρούμενο τρέξιμο ἀκούγεται και μιὰ μικρὴ ἀγκάλια ἀνοίγει και κλίνει μέσα της τὸ λατρευτὸ ξενιτευμένο. Μητέρα, γυιὸς και κόρη ἀποτελοῦν ἓνα ὑπέροχον συγκινητικὸ σύμπλεγμα μιὰ ὥραῖο οἰκογενειακὴ σκηνή.

Μέσα στὴ χαρούμενη γιορτινὴ φύσι, στὸν ἀδιάφορο κόσμον, τρία πλάσματα ἐνωμένα γιορτάζουν τὴ μεγάλη χαρᾷ, τρία πλάσματα πονεμένα βαθεῖα ἀπὸ τὸν σκληρὸ πόνον τοῦ χωρισμοῦ και τής ξενιτεῖας εὐτυχισμένα τώρα χαίρονται τὴν ἐπιστροφὴ τοῦ ξενιτευμένου. Χαίρονται ὅσο κανεὶς δὲν μπορεί νὰ χαρῇ.

ΖΟΜΠΑΝΑΚΗ ΕΛΕΝΗ

Πρότυπον—Λύκειον—Χανίων

Ἀγαπημένο μου περιοδικό

«Μαθητική Ἠχώ»

Εἶναι πολὺ συγκινητικὲς οἱ στιγμὲς τοῦ χωρισμοῦ. Ἔνας μῆνας μᾶς μένει ἀκόμα κι' ὕστερα πληροῦται κι' αὐτὴ ἡ σελίδα τοῦ βιβλίου τῆς μαθητικῆς μας ζωῆς. Πέρασε σὰν ἀστραπὴ κι' αὐτὸς ὁ χρόνος ποτίζοντάς μας πότε μὲ χαρὲς, πότε μὲ λύπες. Ἐφυγε κι' αὐτὸς μαζί μὲ τόσους ἄλλους βαδίζοντας πρὸς τὴν . . . λήθη. Δὲν εἶναι δυνατὸν ὅμως ποτὲ νὰ λησμονηθοῦν τὰ ὄμορφα μαθητικὰ χρόνια, εἶναι ἡ μόνη περίοδος τῆς ζωῆς μας πού θὰ μείνῃ ἀλησμόνητη. Τίποτα δὲν θὰ δυνηθῆ νὰ ξελαίψη ἀπὸ τὴ μνήμη μας τίς εὐχάριστες ὥρες τοῦ σχολείου πότε μέσα στὴν τάξη μὲ κάποιον ἀγαπημένο μας καθηγητὴ καὶ πότε στὸ περίβολο τοῦ σχολείου μὲ τίς φωνὲς καὶ τὰ γέλια μας . . .

Δυστυχῶς ὅμως πέρασε τόσο γρήγορα κι' ὁ φετεινὸς χρόνος πού μᾶς φάνηκε σὰν ἓνα . . . γλυκὸ ὄνειρο. Εἶναι πολὺ συγκινητικὸ τὸ νὰ σκεφτῆ κανεὶς πὼς ὕστερα ἀπὸ λίγες ἡμέρες θὰ ἀνήκῃ πλέον μακριὰ ἀπὸ τὴν μεγάλη μαθητικὴ οἰκογένεια . . .

Κοντὰ σὲ σένα ὅμως ἀγαπημένη «Μαθητικὴ Ἠχώ» θὰ ξεχνᾶμε γιὰ λίγο τὴν μοναξιά μας καὶ θὰ ζοῦμε ἔστω καὶ νοεῶς τὴν τόσο ἀγαπημένη μας μαθητικὴ ζωὴ. Μέσα στις πλούσιες σελίδες σου τίς γεμάτες πνοῆ ζωντάνια θ' ἀναπολοῦμε τίς ὠραιότερες μαθητικὲς ἀναμνήσεις μας.

Ἐσὺ ἀγαπημένο μου περιοδικό θὰ εἶσαι ὁ πιὸ πιστὸς καὶ πιὸ ἀγαπημένος μας σύντροφος στὴ μοναξιά τοῦ καλοκαιριοῦ.

Θάναι μεγάλη παράλειψις δὲ νὰ μὴν εὐχαριστήσωμε τοὺς εὐγενικοὺς ἐκδότας καὶ συνεργάτας τοῦ περιοδικοῦ πού τόσο ἀγωνίσθησαν γιὰ νὰ τὸ κρατήσουν στὴ ζωὴ, καὶ γιὰ νὰ χαρίσουν καὶ σὲ ὀλόκληρο τὸν μαθητικόκοσμο τῆς Κρήτης μας μιὰ «ἀνεξάντλητη» μαθητικὴ ἀνάμνηση. Γι' αὐτὸ ἄς τοὺς ποῦμε ἓνα ἀπλό εὐχαριστῶ ὡς φόρο ἐλαχίστης τιμῆς ἔναντι τῆς μεγάλης αὐτῆς θυσίας, νὰ μᾶς χαρίσουν ἓνα τόσο σπουδαῖο σύντροφο σ' ὅλη μας τὴν ζωὴ . . .

Μὲ πολλὴ ἐκτίμησιν

ΠΟΛΥΜΝΙΑ ΧΡΙΣΤΟΥΛΑΚΗ

Ζ' Πρακτ. Γ. Θ. Χ.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΟ ΔΙΑΒΑ ΤΗΣ ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

Ἦδη πλησιάζει ὁ φεγγοβόλος ἥλιος τῆς μαθητικῆς μου ζωῆς νὰ δύσῃ, κι' ἀφίνει πίσω του τόσα εὐχάριστα γεγονότα τὰ ὁποῖα γεννοῦν χονδρὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ὅταν ἡ θεόσταλη ἀνάμνησις, τὸ ἄμετρον αὐτὸ δῶρον τοῦ Δημιουργοῦ τὰ περὶ διὰ χιλιοστὴν ἴσως φορὰν ἀπὸ τὰ ὀλόλαμπρα παλάτια τῆς ἐπιλογῆς.

Δὲν φαντάζομαι ἄλλη περίοδον τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς πιὸ εὐχάριστη ἀπὸ τὴν χιλιοτραγουδισμένην ζωὴν στὸ ἀψυχο θρανίον. Μολονότι ἔχει καὶ αὐτὴ τίς δυσκολίες της, ὅμως χαρίζει τὴν εὐτυχία εἰς τὰ μικρὰ μαθητούδια.

Τώρα πού ἀνθίζουν τὰ λουλουδία πού ἤρθαν σὰν καὶ πρῶτα τὰ πουλιά ἄκουσε τὰ ὄμορφα τραγοῦδια πού φερε ἡ ἀνοιξὴ καρδιά

Ἡ ἀνοιξὴ καρδιά μου γύρω λάμπει πληθὸς χελιδόνια κι' εὐωδιὲς ἡ ἀνοιξὴ ζητᾶ μέσα σου νάμπει. Δὲς πόσο γελοῦν ἄλλες καρδιές.

Δὲς ὁ κόσμος ὅλος σ' ἀγκαλιάζει τόσο γέλιο γύρω σου γροικᾶς καὶ ὅμως σὺ σωπᾶς κι' ὄλο κυττάζεις . . . Τί ναι αὐτὸ τὸ κάτι πού ζητᾶς;

Δάφνες καὶ μυρτιές πάνω σου κλίνουν ρόδα ἀνθοῦν γιὰ σὲ κάθε βραδυὰ οἱ ἀνθρώποι ὅτι θέλουν σοῦ τὸ δίνουν, Τί ζητᾶς ἀχόρταγῃ καρδιά;

Πάλι στὰ οὐράνια εἶσαι στραμμένη (᾿Ω ἡ θεῖα προσμονὴ κι' ἐλπίδα πόσο τοὺς παλμούς σου δυναμώνουν) ἴσως κεῖ ναι ἡ γνήσια πατρίδα.

ΘΞΟΔΟΣΙΑ ΚΟΤΣΥΦΑΚΗ

Ζ' Πρακτικοῦ Γ.Θ.Χ.

Πίσω ὅμως ἀπὸ τὸν μὴ ὑπάρχοντα πλέον δι' ἐμὲ φωτοβόλον ἥλιον τῆς περιλάμπρου μαθητικῆς ζωῆς μου, ἄλλος ἥλιος προσμένεται νὰ φέρῃ νέα ζωὴ, νέες χαρὲς, νέες ἐλπίδες!.. Μὰ ἀλλοίμωνον! Ἴσως νὰ φέρῃ καὶ νέες πίκρες!

Ἄραγε νάναι λαμπρότερος ἢ ἡμιδρότερος τοῦ προηγουμένου; Ἡ σκέψις αὐτὴ μὲ βασανίζει πολὺ..

Ἄραγε τὸ χρυσοφόρον ἄρμα τοῦ λαμπροῦ ἥλιου τῆς μετέπειτα ζωῆς μου, θὰ ὀδηγηθῆ ἀκμαῖον μέχρι τέλους ἀπὸ τὰ δώδεκα ὀλάσπρα ἄτια πού οὔτε στιγμὴν δὲν χάνουν στὸ ἱερόν των διαβά;

Εἶναι δύσκολο κι' ἀπροφύτευτο τὸ μέγα ταξίδι πού μὲ προσμένει. Εἶναι ἀγνωστοὶ οἱ ἀπέραντοι δρόμοι πού θὰ πορευθῶ. Οὔτε δάκρυα, οὔτε ἀνυπομονησίες μποροῦν νὰ γίνουν οἱ αἰώνιοι φρουροὶ καὶ ἀσβεστοὶ φάροι πού θὰ μὲ ὀδηγήσουν στὴν ποθητὴ Ἰθάκη.

Τὰ μόνα δυνατὰ ἐμβόλια πού θὰ προλάβουν τὴν καταστροφὴν, καὶ τὰ μόνα στερεὰ πηδάλια πού θὰ μὲ ὀδηγήσουν στὸν βέβαιον δρόμον εἶναι ἡ ἐργασία τὸ «κόποις κτῶνται τ' ἀγαυὰ» τῶν ἀρχαίων. Ἡ πίστις εἰς τὸν Θεὸν καὶ ὄχι ἡ τύχη, τὸ «φέρων» τῶν Στωϊκῶν.

Μὲ τοιαῦτα λοιπὸν ἰδανικὰ ἄς κινήσωμεν ὄλοι, ὅσοι εὐρισκόμεθα εἰς τὸ νέον αὐτὸ σκαλοπάτι τῆς ζωῆς μας μὲ νέες δυνάμεις κι' ἀκλόνητον θάρρος ἄς βαδίσωμεν στὸ τέρμα τῆς λαμπροφόρου νίκης.

ΕΜΜ. Κ. ΜΑΝΕΤΑΚΗΣ

Γυμν. Βιάννου

ΑΠΟ ΕΚΕΙΝΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΞΕΡΟΥΜΕ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ

Τά προνόμια του Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ φέρῃ εἰς τὴν ποιμαντορικὴν ράβδον του βασιλικὸν ἐπίστευον, νὰ φορῇ μανδύαν πορφυροῦν καὶ νὰ ὑπογράψῃ μὲ κόκκινον μελάνι.

Ταῦτα προσέφερε ὁ Αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου Ζήνων (474—491) εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου, ὁμοῦ μὲ ἐξαιρετικὰς τιμὰς, τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν εὐρέθησαν εἰς τὴν Μεγαλόνησον τὰ ὀστᾶ τοῦ ἐκχριστιανιστοῦ τῆς Κύπρου καὶ βοηθοῦ τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἑθνῶν, Παύλου, τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα.

Τὰ προνόμια ταῦτα ἰσχύουν μέχρις σήμερον. Διὰ τοῦτο, ἀκόμη καὶ τώρα ὁ Ἐθνάρχης Κύπρου κ. Μακάριος, ὑπογράφει μὲ κόκκινον μελάνι.

Ὁ πρῶτος Ἑλληὺ τυπογράφος

Ὁ πρῶτος τυπογράφος μας εἶναι ὁ Ἀλέξανδρος Γεωργίου, καταγόμενος ἀπὸ τὸν Χάνδακα (νῦν Ἡράκλειον) Κρήτης. Ἐδιδάχθη τὴν τέχνην τῆς τυπογραφίας εἰς τὴν τότε ἐκμάζουσαν Βενετίαν. Ἐκεῖ ἐτύπωσε τὸ ψαλτήριον τοῦ Δαβίδ, τὸ 1486.

Εἶναι ζήτημα ἂν δύναται νὰ εὐρεθῇ σήμερα ἀντίτυπον αὐτοῦ.

Τὰ ζῶα . . . στὸ Δικαστήριον

Κατὰ τὸν Μεσαίωνα οἱ ἄνθρωποι ἦσαν τόσο ἀφελεῖς, ὥστε ἐπίστευαν ὅτι τὰ ζῶα εἶχον τὴν εὐθύνην γιὰ τίς πράξεις των.

Συνέπεια αὐτοῦ ἦτο ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἔσυραν ζῶα εἰς τὸ δικαστήριον καὶ τὰ... κατεδίκαζον. Ἴδου δύο περιπτώσεις :

Τὸ 1266, στὸ Παρίσι, τὸ δικαστήριον κατεδίκασε ἓνα γουροῦνι, ἐπειδὴ εἶχε σκοτώσει ἓνα παιδάκι.

Τὸ 1499 στὸ Μπωπρὲ τῆς Γαλλίας, ἓνας ταῦρος σκοτώσε ἓνα ἀγόρι 16 ἐτῶν. Ὁ ταῦρος συνελήφθη ἀμέσως, προσήχθη εἰς τὸ δικαστήριον καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον. Ἡ κατάδικήν ἐξετελέσθη μὲ ὅλους τοὺς νομίμους τύπους ! Αὐτὰ συνέβαινον εἰς τὴν Εὐρώπην τὴν περίοδον τοῦ Μεσαίωνος.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Β΄.

Οἱ χοῖροι καὶ οἱ χῆροι

Κάποτε ὁ Γεώργιος Α΄, περιοδεύων ἔφθασε εἰς κάποιον χωριὸ τῆς Φθιώτιδος. Ὁ πρόεδρος μὲ τὸν παπᾶ καὶ τοὺς συγχωριανούς, ὑποδέχτηκαν τὸν βασιλέα, καὶ τοῦ ἔκαμαν μάλιστα καὶ τραπέζι.

Σύγνεφα οὐράνια, φτερωτὰ γιὰ χαμηλῶστε λίγο, σύγνεφα αἰθέρια, αἱμάτινα, ἐλάτε κατὰ δῶ. Σύγνεφα ρόδινα, γλαυκὰ ποὺ κρύβετε τὸν ἥλιο, ἐλάτε δῶ νεράϊδες μου, ἐλάτε νὰ σᾶς πῶ.

Τὸν πόθο μου, τὸ ὄνειρο, τὴ φλογερὴ λαχτᾶρα, ποῦχω γιὰ σᾶς πουλιὰ λευκά, κυράδες τοῦ οὐρανοῦ. Μορφές ποὺ κρύβετε ψηλὰ τὴν τῶση ὁμορφάδα, πάρτε με πάνω, πάρτε με στὸ θρόνον τοῦ Θεοῦ.

Θέλω νὰ ζήσω μιὰ στιγμὴ μαζί σας στὰ οὐράνια, θέλω νὰ δῶ γιὰ μιὰ φορὰ, τὸν κόσμον, ἀπὸ κεῖ. Θέλω νιοὺς κόσμους, γαλανὰ καὶ ὁμορφα λιμάνια νὰ δῶ ἀγγέλους, πλάσματα μὲ θεϊκὴ μορφή.

Σύγνεφα πάρτε μ' ἀπὸ δῶ, νὰ μὴ ξαναγυρίσω, πάρτε με στὰ παλάτια σας τ' ὄνειρομαγικά. Ν' ἀρχίσω νέα μιὰ ζωὴ, κοντὰ σας πιά νὰ ζήσω, σὰν ὄνειρο, μὲς σ' ὄνειρο, στὰ σύγνεφα ψηλά.

Πάσχα 1955

NINANNA ΦΙΛΙΠΠΙΔΟΥ

Τάξ. Δ Γυμν. Ἀλεξανδρουπόλεως

Ἡ ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗ

Μὲ τὸ χέρι μου τὸ δεξιὸ ἐλεημοσύνη δίνω στὸ φτωχό.

Νοιώθω χαρὰ μεγάλη γιὰτὶ βοηθῶ ἓνα φτωχὸ μὲ κείνη τὴν δεκαροῦλα ποὺ θὰ φάω στὸ σχολεῖο.

ANNA ΝΙΚΟΛ. ΒΑΡΔΟΥΛΑΚΗ

3ον Δημοτικὸν Σχολεῖον Χανίων Τάξις Γ΄.

Ὁ Γεώργιος εἶχε παρατηρήσει ὅτι στὸ χωριὸ ὑπῆρχαν πολλὰ γουροῦνια. Ρώτησε λοιπὸν τὸν πρόεδρο στὸ τραπέζι :

— Ἐχετε πολλοὺς χοῖρους στὸ χωριὸ σας ;

Ὁ πρόεδρος ὅμως παρεξήγησε τὴν λέξι, καὶ ἀπήντησε :

— Εἶμαστε δύο, Μεγαλειότατε ! Ὁ παπᾶς κι' ἐγώ !

Ὁ Γεώργιος ἐξέσπασε τότε σὲ δυνάτὰ γέλια. Αὐτὴν τὴν ἱστορία διηγεῖτο πάντα ὅταν εἶχε κέφι.

EMM. ΕΛ. ΤΖΟΥΑΝΑΚΗΣ

Αὐτὸν Γυμνάσιον Ἀρρένων Ἡρακλείου.

ALBERT EINSTEIN

Υπό τοῦ μαθητοῦ ΕΥΑΓ. ΑΠ. ΦΥΤΡΑΚΗ, Ζ' Πρακ. Β' Γ.Α.Χ.

Ἐπάνω εἰς τὸς λαμπροὺς τοίχους τῆς θεαματικότητος ἐκκλησίας Riverside τῆς Ν. York ὅπου ὀρθώνονται ἐξακόσιαι μορφαὶ τῶν μεγαλυτέρων ἀνδρῶν τῶν αἰώνων—ὄλων γενικῶς, κάθε εἶδους ἀγίων, ἐπιστημόνων, φιλοσόφων, στρατηγῶν, ἡγεμόνων—ἐκεῖ ὀρθώνεται πλαισιωμένη μετὰ τὰς ἄλλας ἐπιστημονικὰς μεγαφυΐας καὶ ἡ μορφή τοῦ Albert Einstein συμπληρώνουσα καὶ αὐτὴ μίαν τιτανικὴν ἀθανασίαν, ῥίχνοντας εἰς τὸ διάστημα καὶ εἰς τὸν χρόνον μίαν θείαν «ἀθάνατην ματιά». Οἱ ἄνθρωποι οἱ ὅποιοι ἐκκλησιάζονται ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ τούτου χώρου, γνωρίζουν καλῶς—περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον—διατὶ ἡ μορφή τοῦ Einstein εὐρίσκεται ἐκεῖ.

Γνωρίζουν ὅτι ἐποποθετήθη εἰς τὸν ναόν, ὅταν ὁ Χάρου Ἐμερσον ἐξήγησε ἀπὸ τοὺς ἐξωχότερους Ἀμερικανοὺς ἐπιστήμονας· σοφοὺς, νὰ ὑποβάλλουν ἓνα κατάλογον, ὁ ὁποῖος νὰ περιέχῃ τὰ ὀνόματα τῶν μεγαλυτέρων ἐκπροσώπων τῆς ἐπιστήμης, τῶν «διασημοτέρων» ἀνδρῶν, οἱ ὅποιοι πρόκειται νὰ ἀποθαναισθοῦν εἰς τὸν ἱερὸν χώρον τῆς διαμαρτυρομένης ἐκκλησίας τῆς Ν. Υόρκης. Εἰς τοὺς καταλόγους δὲν συνεφώνουν τὰ ὀνόματα. Ὁ ἓνας ψηφίζει τὸν Ἀρχιμήδη ὁ ἕτερος τὸν Εὐκλείδη ἀναφέρουν τὸν Γαλιλαῖον τὸν Νεύτωνα, οὐδεὶς ὅμως τολμᾷ—χωρὶς ὑπεροχολᾶς—νὰ παραλείψῃ τὸ ὄνομα τοῦ συγχρόνου σοφοῦ, τοῦ ἀκαταπόνητου ἐργάτου τῆς Ἐπιστήμης, τῆς ἐπαναστατικῆς μεγαλοφυΐας, τοῦ Ἀλβέρτου Ἀϊνστάϊν.

Τοιοῦτοτρόπως τὰ περισσότερα ἐκ τῶν μέχρι τῆς 18 Ἀπριλίου 1955 ἐκδοθέντων βιβλίων σχετικῶς μετὰ τὴν «ζωὴν καὶ τὸ ἔργον» τοῦ μεγάλου σοφοῦ, ἀναφέρουν τὸ ἐξῆς ἀξιοπαρατήρητον ἐντὸς τῆς γλυπτοθήκης τοῦ προαναφερθέντος ναοῦ: «ἐντὸς τῆς γλυπτοθήκης τῶν ἐνδόξων νεκρῶν, εὐρίσκεται ὁ μόνος ἐπιζῶν ὁ Albert Einstein» Ἡ φύσις ὅμως ζηλοτύπως ἠθέλησε νὰ ἐξαλείψῃ τὴν ἀνομοιομορφίαν ταύτην, ἐπιτρέποντας εἰς τὸν θάνατον, νὰ ἀπλώσῃ τὴν χεῖρα του εἰς τὸ θεῖον σῶμα τοῦ σοφοῦ καὶ νὰ τὸν νεκρώσῃ, ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην τοῦ νοσοκομείου τοῦ Πρίνσετον τῆς Νέας Υερσέης.

Ποῖος ὅμως εἶναι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ὁ λεγόμενος σοφὸς Einstein; Οἱ περισσότεροι ἀναγνώσται ἐφημερίδων καὶ ἄλλων κοινῶν ἐντύπων ἴσως γνωρίζουν ὅτι ὁ Einstein εἶχε σχέσιν μετὰ τὴν Ἀτομικὴν Ἐνέργειαν ἢ μετὰ τὴν Ἀτομικὴν Βόμβαν. Ὅτῳ ἓνας πέπλος ἀοριστίας κατέχει τὰ γνώσεις μας περὶ τοῦ διασήμου ἀνδρός. Οὐδόλως λοιπὸν παράξενον τὸ νὰ ἀγνοῇ καὶ ἓνας ἀπόφοιτος τοῦ Πανεπιστημίου ἢ Κολλεγίου (προκειμένου περὶ ἄλλων χωρῶν), τὸν Einstein ὡς ἓνα, ὁ ὁποῖος ἀνεκάλυψε τοὺς σπουδαιότερους κοσμικοὺς νόμους μετὰ τοὺς ὁποίους ὁ ἄνθρωπος θὰ κατανοῇ τί εἶναι ὁ κόσμος, ἀλλὰ τὸν νομίζουσαν «ὡς ἓνα εἶδος μαθηματικοῦ ὑπερραλιστοῦ» τοῦ ὁποῖου οἱ

μαθηματικοὶ τύποι εἶναι ἀχρηστοὶ εἰς τὴν πράξιν.

Λέν γνωρίζουν ὅτι ὁ Einstein εἶναι ὁ μέγας ἐπαναστάτης τοῦ στοχασμοῦ, ὁ ὁποῖος ἀνέτρεψε ὅλας τὰς θεμελιώδεις ἀρχὰς τῆς Κλασσικῆς Φυσικῆς καὶ «ἐστράφη μετὰ πάθος εἰς τὴν ἔρευναν καὶ τὴν ἀνατροπὴν ὅλων τῶν ἀνθρωπίνων εἰδῶλων».

Ὁ Einstein εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος τὰ μέγιστα συνετέλεσε εἰς τὴν πορείαν τῆς σκέψεως εἰς τὸν ὑπεράνθρωπον καὶ τιτάνιον ἀγῶνα τῆς ἐπιστήμης, ἵνα φθάσῃ εἰς τὸ τέλειον, εἰς τὴν ἀλήθειαν. Ὁ πρὸ ὀλίγου τελευτήσας τὸν βίον μέγας σοφός, δὲν ἔστρεψε μόνον τὰ ὄμματά του εἰς τὴν γνωστὴν ἐκ πάλαι λειτουργίαν τῶν ἐγκοσμίων, ἀλλὰ προσεπάθησε νὰ χαλιναγωγῆσῃ—στρέφωσιν τὴν λαμπρὰν αὐτοῦ ἐποπτεῖαν—τὰς μεγάλας κινήσεις τῶν σωμάτων τοῦ Σύμπαντος ἀπ' ἐνὸς καὶ τὰς μεγίστας ταχύτητας τῶν μικροσκοπικῶν τεμαχίων τῆς ὕλης, τοῦ μικρόκοσμου, πράγμα τὸ ὁποῖον κατώρθωσε, δίδοντας εἰς Φυσικὰς σχέσεις τὴν ἐπιβλητικὴν ἰσχὺν τῶν νόμων τῆς πραγματικότητος. Ὁ ἔχων λοιπὸν ἀγνοίαν τῶν θεωριῶν τοῦ Einstein, ἔχε ἐλαχίστας γνώσεις ἢ λανθασμένας, διὰ τοὺς μυστηριώδεις νόμους τοὺς διέποντας τὸ Σύμπαν· διὰ τὸν ἄδυστον κόσμον εἰς τὸν ὁποῖον ζῆ καὶ τοῦ ὁποῖου ἀποτελεῖ ἓν ἐλάχιστον μέρος.

Ἀλλὰ δὲν περιορίσθη μόνον εἰς τὴν Φυσικὴν Ἐπιστήμην, εἰς τὰ στενὰ ὅρια αὐτῆς ἀν καὶ ἡ ἐπιστήμη αὐτὴ μονίχῃ τὸν ἀνύψωσε εἰς τὰ ἀνώτατα στρώματα τοῦ πνεύματος καὶ εἰς τὴν μεγάλην δόξαν. Κάθε ἄλλον κοινωνικόν, θρησκευτικόν, πολιτικόν, φιλοσοφικόν κ.τ.λ. ζήτημα ἦτο ἱκανὸν νὰ θέσῃ εἰς κίνησιν τὸν στοχαστικὸν ἐγκέφαλόν του καὶ νὰ δώσῃ τὴν πραγματικὴν, ἀληθῆ κρίσιν του. Οὐδὲν ἄτομον (φιλόσοφος, πολιτικὸς ἡγέτης, ἐπιστήμων κ.λ.), οὐδέμια θεωρία πολιτικὴ, θρησκευτικὴ, μιλιταριστικὴ κ.τ.λ. δὲν κατώρθωσε νὰ παρέλθῃ ἀπαρατήρητος ἔμπροσθεν τῶν φωτεινῶν δεσμῶν τῆς ἐποπτείας τοῦ μεγάλου ἀνδρός.

Περισσότερον λοιπὸν ἀπὸ κάθε ἄλλον σοφὸν τοῦ παρελθόντος, πρέπει νὰ μᾶς ἀπασχολῆσῃ ἡ μορφή τοῦ Einstein, ὁ ὁποῖος ἐξήγησε κατὰ τὸν πλέον ἄμεσον τρόπον ὅλα τὰ σύγχρονα προβλήματα μετὰ τόλμην—ἡ ὁποία τὸν χαρακτηρίζει—καὶ μετὰ χριστιανικὴν ἀγάπην καὶ ἐλιξιρίειαν.

Ὁ εἰς ἡλικίαν 76 ἐτῶν, ἀποθανὼν μέγας σοφὸς ἐγεννήθη τὴν 14ην Μαρτίου τοῦ 1879 εἰς τὴν πόλιν Ulm τῆς Württemberg τῆς Γερμανίας. Κληρονομικῶς εἶναι Γερμανοσβεταῖος, ὁ ὁποῖος ἐξεπαιδεύθη, στοιχειωδῶς εἰς τὸ Μόναχον καὶ ἐσπούδασε Μαθηματικὰ καὶ Φυσικὰ εἰς τὸ Μιλάνον καὶ εἰς τὴν Ζυρίχην, τυχὼν διπλώματος τῶν ἐπιστημῶν τούτων.

Κατόπιν πολλῶν ἐτῶν πραγματικῆς δυστυχίας καὶ μετὰ πολλῶν προσπαθειῶν φίλων του, κατώρθωσε

νά λάβη θέσιν εἰς τὸ γραφεῖον Ἀπονομῆς Διπλωμάτων Εὐρεσιτεχνίας εἰς Βέρνην κατὰ τὸ 1902. Τῷ 1905 ὅλως ἀπροόπτως ἐγκατέλειπε τὴν ὑπηρεσίαν του καὶ ἐλθὼν εἰς ἤρεμον ἐξοχὴν, κυριευόμενος ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ἰδεῶν αἱ ὁποῖαι—ὡς γράφει ὁ ἴδιος—ὡς θύελλα ἐξαπελύθησαν εἰς τὸ μυαλό του, κατέκλυζαν τὰς σκέψεις του. Κατόπιν τῶν ἡμερονοκτίων αὐτῶν ὑπερεντάσθησαν, ἀνεδύθησαν αἱ θαυμάσια αὐτοῦ θεωρίαι, ἡ τοῦ Φωτοηλεκτρικοῦ Νομοῦ καὶ τῆς Μερικευμένης Σχετικότητος. Συμφώνως μὲ τὴν θεωρίαν αὐτήν, ὁ ἀτίθασος ἐπαναστάτης, ἀρνείται τὸ ἀπόλυτον τοῦ χώρου καὶ τοῦ χρόνου, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἔννοιαι, σχετικαί, μὴ ἔχουσαι νόημα ἄνευ τῶν ἀντικειμένων τοῦ κόσμου. Ὁ χρόνος δὲν εἶναι πλέον κάτι τῶ ἄπειρον ἀλλὰ εἶναι ἔννοια ὑποκειμενικῆ, «σχετικῆ», ἐξαρωτημένη ἐκ διαφορῶν γεγονότων τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται καὶ διὰ τὴν μέτρησίν του. Κάθε νόμος τῆς Κλασσικῆς Μηχανικῆς εἶναι πλέον ἀσταθής, ἐφ' ὅσον στηρίζεται εἰς «ἀπολύτους» ἔννοιαι χώρου καὶ χρόνου· εἶναι μία «περίπτωσης». Ἐχοντες παράδειγμα τὴν σταθερότητα τῆς ταχύτητος τοῦ φωτός ($c=300\,000\,000$ m/sec), ἀνεξαρτήτως τῆς κινήσεως τῆς φωτεινῆς πηγῆς], καὶ ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν πειραμάτων τοῦ Michelson καὶ τοῦ Morly διατυπώσωμεν τὴν ἀρχὴν τῆς Σχετικότητος: «Ἐκαστος γενικὸς φυσικὸς νόμος, ὁ ὁποῖος ἰσχύει δ' ἐν σύστημα συντεταγμένων K_1 , πρέπει νὰ ἰσχύη ἄνευ τροποποιήσεων δι' ἕτερον σύστημα K_2 , ἐμψυχούμενον ἐξ ὁμοιομόρφου μεταφορᾶς ἀναφορικῶς μὲ τὸ K_1 (Μερικευμένη Σχετικότης), εἴτε κινούμενον ἀνομοιομόρφως (Γενικευμένη Σχετικότης). Οὕτω εἰσάγεται ἡ ἔννοια τοῦ χωροχρόνου, ἡ ἀντίληψις τοῦ κόσμου ὡς ἐν τε τ ρ α δ ι ἄ σ τ α τ ο ν γ ω ρ ο χ ρ ο ν ο ι κ ὸ ν σ υ ν ε χ ῆ ς. Ἐκ τῶν σπουδαιότερων συνεπειῶν εἶναι ἡ ταυτοποίησις ὕλης καὶ ἐνεργείας τὸ καταπληκτικὸν συμπέρασμα ὅτι: ἡ «ἐλοχέουσα εἰς τὴν ὕλην ἐνέργεια [E] ἰσοῦται πρὸς τὸ ποσὸν τῆς μάζης [m] ἐπὶ τὸ τετράγωνον τῆς ταχύτητος τοῦ φωτός ($E=mc^2$), τοῦ ὁποῖου συμπεράσματος πειροματικῆ ἐπαλήθευσις εἶναι ἡ διάσπασις τοῦ Ἀτόμου, ἡ Ἀτομοβόμβα.

Ἀντιμετωπίσας ὅλας τὰς ἐπιθέσεις τῶν ἐκπλήκτων σοφῶν, ὁ θαρραλέος μαχητὴς τῆς Ἀληθείας κατόρθωσε νὰ ἐπιβληθῇ τελικῶς, κερδίσας τὴν μεγάλην ἐπανάστασιν, καὶ ἀπὸ τὸ ἔτος 1905 annus mirabilis δι' αὐτόν, μέχρι τοῦ θανάτου του ἐξακολουθεῖ νὰ ἐρευνᾷ εἰς τὸ ἄδυστον Σύμπαν.

Ἡ ἀλματώδης πνευματικὴ ἀνοδὸς του τὸν ἐγένισε μὲ δάφνας. Λαμβάνει θέσιν καθηγητοῦ εἰς τὰ Πανεπιστήμια τῆς Ζυρίχης καὶ τῆς Πρίγας· πρόσκλησιν ἀπὸ τὴν Πρωσικὴν Ἀκαδημίαν τὸ 1914· τιμητικούς τίτλους τῶν Πανεπιστημίων τῆς Γενεύης, τοῦ Μάντσεστερ, τοῦ Ροστόκ καὶ τοῦ Πρίνστον· τὸ Βραβεῖον Nobel, χρυσᾷ εἰδικᾷ μετάλλῳ τῆς Βασ. Ἐταιρίας τοῦ

Λονδίνου καὶ τῆς Ἀγγλικῆς Ἀστρονομικῆς Ἐταιρίας κ.τ.τ.

Τῷ 1933 εὐρεθῆς ἐν Γερμανίᾳ καὶ μὴ ἀνεχόμενος τὴν Χιτλερικὴν ἰδεολογίαν, ἐγκαταλείπει τὸ ἔδαφος τῆς πατρίδος γῆς κατόπιν βιαίας ἐκτοπίσεώς του, καταφεύγων εἰς τὰς Η.Π.Α. ἀπ' ὅπου καὶ δοῦν, διδάσκων, ἀφοῦ ἡ πατρίς του ἔπραξε τὸ σφάλμα τοῦτο.

Εἰς τὰς Η. Π. ἐλεύθερος πλέον ἐργάζεται εἰς τὰ ἐργαστήρια προκεχωρημένων ἀπουδῶν τοῦ Πρίνστον καὶ εἰς ἡλικίαν 70 ἐτῶν, ἐκδίδει τὴν ἑτέραν αὐτοῦ ἐπαναστατικὴν πραγματείαν, περὶ «ἠνοποιημένου πεδίου», γενικεύων οὕτω τὰς παλαιὰς δοξασίας του περὶ Σύμπαντος καὶ ὑποτάσσων τοὺς φυσικοὺς νόμους τούτου, εἰς τέσσαρας τολμηρὰς μαθηματικὰς ἐξισώσεις. Παραδέχεται ἓνα Σύμπαν δυναμικὸν τὸ ὁποῖον—ὡς ἀνέφερα—εἶναι ἐν τετραδίστατον χωροχρονικὸν συνεχὲς περιοριζόμενον ἐντὸς ὁρίων καὶ ἔχον τὸ σχῆμα τοῦ αὐστηρῶς γεωμετρικοῦ «κλειστοῦ». Καταργώντας καὶ τὴν διάκρισιν μεταξὺ τῶν φαινομένων τῆς ἑξέως καὶ τοῦ ἠλεκτρομαγνητισμοῦ ἀντιτίθεται τοῦ Νεύτωνος, τὰς θεωρίας τοῦ ὁποῖου χαρακτηρίζει «ὡς λείψανα πλέον τοῦ παρελθόντος.» Εἰς κάθε ἀντιγνωμίαν ὁ ἀκλόνητος πρεσβύτερος ἀπήντα: «δὲν φαντάζομαι νὰ ἐπαίξει ὁ Θεὸς μὲ ζάρια εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ κόσμου».

Ὁ Einstein ἔζησε ἀπολύτως ἐλεύθερος εἰς τὴν κοινότητα τῶν ἐπιστημόνων ἀπηλλαγμένος κάθε ἀσχολίας διοικητικῆς ἢ ὑλιστικῆς. Εἶναι ἐν πρότυπον «ἐλευθέρου ἐπιστήμονος» ἀπέχων ἐκουσίως τῶν ἀτομικῶν κατασκευῶν καὶ δι' οὐδένα ἄλλον λόγον δὲν ἠσθάνθη μεγαλυτέραν πικρίαν ἢ μόνον ἐκ τοῦ ὅτι τὸν ἀπεκάλουν πτετέρα τῆς Ἀτομικῆς βόμβας.

Ὁ Μέγας οὗτος Ἀνθρωπιστὴς δὲν περιορίσθη εἰς τίποτε. Εἶχε ὡς πατρίδα τὴν Γερμανίαν, τὴν Ἑλβετίαν, τὰς Η.Π.Α., τὸ Σύμπαν ὁλόκληρον, τὸ ὁποῖον ὑπέταξε εἰς τὰς μαθητικὰς αὐτοῦ ἐξισώσεις.

Ὁ «ἄνθρωπος τῆς τετάρτης διαστάσεως» εἶναι ὁ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ἠγάπησε «τὸν πλησίον» του, ὁ πραγματικὸς ἐπιστήμων, ὁ ὁποῖος ἔζησε «σεμνὰ καὶ διακριτικὰ» καὶ ποῦ ἐκληροδότησε τὸν ἐγκέφαλόν του δι' ἐρεῦνας εἰς τὴν ἐπιστήμην.

«Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐκτιμήσωμεν τὴν ἀξίαν τοῦ Ἀϊστάιν. Μόνον αἱ μέλλουσαι γενεαὶ θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ κατανοήσουν τὴν πλήρη ἀξίαν τῆς συμβολῆς αὐτοῦ εἰς τὴν προσπάθειαν τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἀναπτύξῃ τὴν γνῶσιν καὶ νὰ πλησιάσῃ κατὰ τὸ δυνατόν τὴν Ἀλήθειαν»* καὶ τώρα πρὸ τῆς στάχτης τοῦ Μεγάλου Νεκροῦ ὁλόκληρος ἡ Ἀνθρωπότης κλίνει εὐλαβικῶς τὸ γόνυ.

* Δήλωσις τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Πρίνστον.

ΦΙΛΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ
«Μαθητικὴ Ἠχώ».

Παρακαλῶ καταχωρήσετε εἰς τὸ λαμπρὸν περιοδικόν σας τὸ συνημμένον μου ἀρθρῖδιον ὑπὸ τὸν τίτλον «Δυὸ λόγια πρὸς τὴν μαθητιῶσαν νεολαίαν» καὶ θέλετε μὲ ὑποχρεώσει.

Εὐχαριστῶ θερμότατα διὰ τὴν φιλοξενίαν.

Ἔσθε ἄξιοι τῶν θερμότερων συγχαρητηρίων, διότι μὲ τὴν ἐκδοσὶν τοῦ περιοδικοῦ προσφέρετε μί-μεγάλην διακονίαν εἰς τὰ παιδιὰ μας καὶ συντελεῖται εἰς τὴν ἀπόκτησιν ὅχι μόνον γνώσεων, ἀλλὰ καὶ θάρρους, τόλμης καὶ ἀμίλλης, ἐφοδίων ἀπαραιτήτων διὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

Συνεχίσετε τὴν ἐκδοσὶν τοῦ λαμπροῦ τούτου περιοδικοῦ καὶ νὰ εἰσθε βέβαιοι ὅτι ἡ εὐγνωμοσύνη μικρῶν καὶ μεγάλων πρὸς ὑμᾶς θὰ εἶναι μεγάλη.

Σᾶς σφιγγῶ θεομὰ τὸ χέρι ἐπιφύλασσόμενος, ἵνα καὶ προσωπικῶς καὶ διὰ ζωῆς, ἐν εὐθετιωτέρῳ χρόνῳ, σᾶς συγχαρῶ.

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΜΑΘΗΤΙΩΣΑΝ ΝΕΟΛΑΙΑΝ

Σᾶν Ἑλληνας δάσκαλος ποῦ ἔχει ἐπίγνωσιν τῆς ἱερᾶς ἀποστολῆς του, σᾶν ἕνας φίλος τῶν παιδιῶν καὶ πατέρας ποῦ νοιώθει νὰ ἀντιχῆ εἰς τὴν καρδίαν του καὶ νὰ τὴν συγκλονίξῃ ὁ σπαραγμὸς τῶν γονέων, ποῦ βλέπουν νὰ διαιροῦνται καὶ νὰ παραστρατίζουσι τὰ παιδιὰ τῶν, θέλω νὰ πῶ δυὸ λόγια πρὸς ὅλα τὰ Ἑλληνόπουλα πεποικωῶς ὅτι προσθέτω καὶ ἐγὼ ἕνα λιθαράκι, ἔστω καὶ μικρὸν εἰς τὸ πνευματικόν των οἰκοδόμημα.

Ἑλληνόπουλα,

Ἔχετε ὅλο τὸ δικαίωμα νὰ καυχᾶσθε καὶ νὰ ὑπερηφανεύεσθε, διότι εἰσθε Ἑλληνόπουλα καὶ ἔχετε Πατρίδα τὴν πιὸ δοξασμένη χώρα τοῦ κόσμου, τὴν ὁμορφὴν καὶ τρισοδοξαμένην Ἑλλάδα.

Ἐξώφθαλμος ὄθεν ἡ ἀνάγκη νὰ ἀνοίξετε τὴν καρδίαν σας καὶ νὰ κλείσετε μέσα εἰς αὐτὴν τὸν τόπον ἐκεῖνον διὰ νὰ νοιώσετε κατὰ τὸν ποιητὴν κάθε εἶδους μεγαλεῖον.

Δι' αὐτὸ σᾶς καλῶ εἰς ἕνα κάλεσμα εὐγενούς ἀμίλλης, νὰ ψηλώσετε τὴν σκέψιν σας καὶ νὰ φέρετε ἐκεῖ εἰς τὰς ὁμορφὰς χώρας τοῦ παραδείσου, νὰ βρῆτε ἐκεῖνους ποῦ μὲ τὸ αἷμα των ἐπότισαν τὴν χώραν αὐτὴν ποῦ ζῆτε καὶ νὰ τοὺς χαιρετήσετε.

Συγκεντρωθῆτε, παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὸν ἑαυτὸν σας συντονίσατε τὰς πνευματικὰς σας δυνάμεις, ἀναζωσθῆτε τὰς δυνάμεις τῆς διανοίας σας κατὰ τὸν ἀπόστολον Πέτρον, ἀφήσατε τὴν παιδικὴν ἐπιπολαιότητα, παρασκευάζετε τοὺς ἑαυτοὺς σας γιὰ μεγάλους ἀγῶνας καὶ νὰ ἔχετε εἰς τὸν νοῦν σας τὰ λόγια τοῦ μεγάλου Γκαίτε «Στὸ κάτω—κάτω τῆς Γραφῆς ἔλεγε, μοῦ εἶναι ἀποχρυστικὸν κάθε τι, ποῦ ἀπλῶς μὲ διδάσκει, χωρὶς νὰ πολλαπλασιάξῃ ἢ νὰ ζωντανεύῃ ἀμέσως τὴν δραστηριότητά μου».

Ἐξαγνίσετε τὶς ψυχὰς σας μὲ βαθειὰ καὶ θερμὰ πίστιν πρὸς τὸν Θεόν, ὥστε νὰ εὐρίσκεσθε ἐν ἐπιφυλακῇ, ἔτοιμοι εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Πατρίδος.

Πειθαρχημένοι γύρω ἀπὸ τοὺς δασκάλους σας καὶ στὶς ὁδηγίαις τῶν σχολείων σας.

Συσπειρωθῆτε γύρω ἀπὸ τοὺς προϋσταμένους σας, διὰ νὰ προσηλωθῆτε εἰς τὰ μαθητικὰ σας ἔργα καὶ ἐὰν δὲν χρειασθῆ νὰ δώσετε μπράτσα στιβαρά, διὰ νὰ χειρισθῶν τουφέκι, διὰ τὴν τιμὴν τοῦ Ἐθνους, δώσετε μυαλὰ φωτισμένα καὶ διανυγῆ καὶ ἀγνὲς καρδιές.

Ἀναλογισθεῖτε ὅτι, σεῖς κρατεῖτε εἰς τὰ χέρια σας τὸ μέλλον, σεῖς εἰσθε τὸ φῶς τῆς ἐλπίδος διὰ τὴν αὔριον καὶ βαπτισθῆτε ὅλοι εἰς τὴν νέαν σωματικὴν καὶ πνευματικὴν κολυμβήθρα.

Ἀνοίξετε τὰ πτερὰ τῆς ψυχῆς σας, διὰ πλαυτέρους ὀρίζοντας καὶ ἐὰν κάποτε θὰ βρῆτε δυσκολίας νὰ μὴν ἀφήσετε τὸν ἀγῶνα.

Τὸ μεγάλο παρελθὸν θὰ σᾶς ἐνθουσιάσῃ καὶ θὰ γίνῃ ὁδηγὸς σας δι' ἕνα λαμπρὸν μέλλον.

Ὁ πολιτισμὸς εἶναι μιὰ λαμπάδα ποῦ περνάει ἀπὸ χέρι εἰς χέρι. Κρατήσετε ζωντανὴ καὶ ὀλόλαμπρη τὴν φλόγα ποῦ σᾶς παρέδωσαν οἱ μεγάλοι πρόγονοί σας καὶ φυλάξτε ἀσβεστον εἰς τὸν νοῦν σας τὴν σκέψιν ἐκείνων ποῦ τὴν ἀναψαν μὲ τὰς θυσίας καὶ μὲ τὸ αἷμα των.

Ἐμπρὸς σας ἀνοίγεται πλατὺς ὁ δρόμος καὶ μὲ τὸ μέτωπον ψηλά, μὲ τὴν φλόγα τῆς πίστεως καὶ τὸ θάρρος εἰς τὴν ψυχὴν νὰ προσχωρῆτε πάντα ἔμπροσ.

Εἶναι ὑψίστη ἡ τιμὴ ἀλλὰ καὶ βαρύτεραι αἱ ὑποχρεώσεις πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ αὐτὸ νὰ μὴν χαροαγμένον βαθειὰ εἰς τὰς νεανικὰς σας ψυχὰς καὶ ἀναλλοίωτον εἰς ὅλην σας τὴν ζωὴν.

Νὰ ζῆ κανεὶς δὲν θὰ πῆ νὰ γλυστρᾷ ἡδονικὰ ἐπάνω εἰς μίαν εὐχάριστον ἐπιφάνειαν, διότι ἡ ζωὴ εἶναι ἕνας ἡρωϊκὸς ἀγὼν καὶ ὁ κάθε ἄνθρωπος πρέπει νὰ εἶναι ἀγωνιστής.

Μόνον ὅποιον ἀγωνίζεται ἠμποροῦμεν νὰ λυτρώσωμεν, ἔψαλλον οἱ ἄγγελοι τοῦ Φάουστ.

Δι' ὅλα αὐτὰ δὲν χρειάζεται εἰμὴ θέλησις καὶ θέλησις εἶναι μιὰ δύναμις ἐσωτερικὴ ποῦ δίδει τὴν θερμότητα εἰς τὴν ἀνθρωπίνην μηχανὴν καὶ χρησιμεύει ὡς κινητῆρ διὰ τὴν ἀνθρωπίνην δρασίαν.

Θέλω νὰ πῆ δύναμαι.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΣΑΥΤΑΚΗΣ

Δῖλος Καμάροσθου.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Κάποτε ο Κικέρων βλέποντας τὸν γαμπρό του Λέντουλο, ὁ ὁποῖος ἦταν στὸ ἀνάστημα κοντός, νὰ ἔρχεται ζωσμένος στὴ μέση του ἕνα πελώριο ξίφος εἶπε.

—Ποιὸς ἔδωσε τὸν γαμπρό μου σ' αὐτὸ τὸ ξίφος;

* *

Ὅταν ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἦταν ἀκόμα παιδί, σὲ μιὰ θυσία, ἀρπαξε μὲ τὰ δύο του χέρια τὸ θυμιαμα καὶ τὸ ἔσπριξε στὴ φωτιά. Τότε ὁ παιδαγωγός του, ὁ Λεωνίδα, τοῦ εἶπε:

«Σὰν κυριεύσης, Ἀλέξανδρε, τοὺς τόπους ὅπου βγαίνουν τὰ μύρα τότε σίγχε ἀφθανο θυμιαμα. Τώρα ὅμως μὲ οἰκονομία ξόδευε ἐκεῖνο πὸν ἔχεις.»

Ὅταν ἀργότερα ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἐκυρίευσε τὴν μεγαλύτερα πόλη τῆς Συρίας τὴν Γάζα ἔστειλε στὸν παιδαγωγό του λιβάνι βάρους 500 ταλάντων καὶ σμύρναν βάρους 100 ταλάντων γιατί ἐπαλήθευσε ἡ εὐχή του. Καὶ τοῦ ἔγραψε: «Σοῦ ἔστειλα ἀφθονο λιβάνι γιὰ νὰ παύσης νὰ μετρᾷς ὅταν πρόκειται γιὰ τοὺς Θεούς.»

ΡΕΝΑ ΚΑΛΟΓΕΡΑΚΗ

Εβ' Γ.Θ.Χ.

* *

Ἕνας μαθητὴς παρουσιάζει μία ἔκθεσί του στὸν Καθηγητή.

—Πολὴ καλὴ τοῦ λέει ὁ Καθηγητὴς ἀφοῦ τὴν διάβασε, ἀλλὰ θὰ ἔπρεπε νὰ τὴν ἀπλοοστεύσετε σὲ μερικὰ σημεῖα ὥστε νὰ γίνεται ἀντιληπτὴ καὶ στὸν πιὸ κουτὸ ἀκόμη.

—Εὐχαρίστως κύριε Καθηγητά.

Ἄλλὰ ποιά σημεῖα δὲν καταλάβετε;

* *

Μεταξὺ δύο συμμαθητῶν:

—Γιῶργο πᾶμε ἕνα περίπατο νὰ ξεκουραστοῦμε λίγο ἀπὸ τὴν μελέτη.

—Ὅχι Γιάννη.

—Γιατί;

—Διότι ἂν θὰ μᾶς δῆ κανεὶς Καθηγητὴς θὰ μᾶς βγάλῃ αὐριο στὸ μάθημα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΜΑΝΑΚΗΣ

Τάξ. Η' Γυμν. Καστ. Πεδιάδος

* *

—Παιδί μου λέει ὁ δάσκαλος, ὁ πατέρα σου σὲ ἔστειλε ἔδω γιὰ νὰ μάθης γράμματα καὶ νὰ γίνης μεγάλος ἄνθρωπος μιὰ μέρα.

Καὶ ὁ μαθητὴς:

—Μὰ ἐμένα κύριε δάσκαλε ὁ πατέρας μου εἶ-

ΣΤΟΝ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΧΡΟΝΟΝ ΠΟΥ ΦΕΥΓΕΙ

Σὰν νερὸ πὸν κυλάει στὸ ρυάκι
σὰν πουλὶ πὸν πετάει γοργὰ
ἔτσι πέρασες κι' ἔφυγες χρόνε,
κι' ὀπίσω σου δὲν γυρνᾷς.

Χρόνε πὸν φεύγεις καὶ μ' ἀφήνεις
θέλω δυὸ λόγια νὰ σοῦ πῶ
δυὸ λόγια νὰ σοῦ ἀπευθύνω
κι' ἔπειτα σῦρε στὸ καλὸ.

Στὸ ὄνειρό μου σὲ βλέπω χρόνε
πὸν φεύγεις, τρέχεις, καὶ περνᾷς
καὶ μὲ κοιτάζεις μὲ ἥρεμο βλέμμα
καὶ μ' ἕνα γέλιο μ' ἀποχαιρετᾷς.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ

Γυμν. Καστ. Κισσάμου

ναὶ τελείως ἀγράμματος καὶ ὅμως εἶναι πιὸ μεγάλου ἀπὸ μένα.

* *

Ἄπὸ ἕνα πρόγραμμα εἰς ἕνα ζωολογικὸ κῆπο.
Ὅρα 10η πρωϊνὴ ἀφιξεις κτηνῶν Ὅρα 11η ἀφιξεις
τῶν ἐπισήμων. Καὶ ὥρα 12η κοινὸ πρόγευμα.

* *

Ὁ Καθηγητὴς ἐρωτᾷ. Δὲ μοῦ λὲς Γιῶργο πόσο
κάνουν 7 καὶ 5;

—12 Κύριε

—Ἐσὺ Ἀντώνη 3 καὶ 2;

—Τριώδιο κύριε Καθηγητά.

ΠΟΛΥΚ. ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ

Ε. Σ. Κ.

* *

Στὸ μάθημα τῆς ἱστορίας ὁ Καθηγητὴς διηγεῖται
εἰς τοὺς μαθητὰς ὅτι, μετὰ ἀπὸ μιὰ νικητρία μάχη
οἱ στρατιῶται μας ἐπιστρέφου ἐκ τοῦ μετώπου ἄδοντες.

—Τὶ θὰ πῆ Γιῶργο ἄδοντες, ἐρωτᾷ ἕνα μαθητὴ.

—Χωρὶς δόντια κύριε ἀπαντᾷ μὲ θάρρος.

* *

Ὁ Μπαμπᾶς: Ὁ Πλάτων παιδί μου ἔδωσε στὴν
ἀνθρωπότητα τὰ πρῶτα φῶτα τοῦ Πολιτισμοῦ. Καὶ
γυρίζοντας πρὸς τὸ παιδί τοῦ λέγει. Γιὰ λέγε τί
ἦταν ὁ Πλάτων;

Μὰ ἀσφαλῶς ἠλεκτρολόγος μπαμπᾶ.

ΕΛΕΝΗ Α. ΖΟΜΠΑΝΑΚΗ

Πρότυπον Λύκειον Χανίων

* *

Οἱ τελειότεροι ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους εἶναι
ἐκεῖνοι, πὸν παραδειγματίζονται καὶ μορφώνονται
ἀπὸ τὰ ἴδια τοὺς σφάλματα.

Σαῖζεπη

ΣΧΟΛΙΑ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

—'Ο Μάιος είναι ὁ μῆνας τοῦ ἀθλητισμοῦ. Τὰ Χανιά ξεκουράζονται λίγο ἀπὸ τὴν μονοτονία τοῦ Ποδοσφαίρου χάρις στοὺς ἀγῶνες τοῦ Κλασσικοῦ ἀθλητισμοῦ τοῦ Στίβου.

—Οἱ Παγκορήτιοι ἀγῶνες συνεκέντρωσαν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν φιλάθλων. Ἡ συμμετοχὴ ἀθλητῶν ὑπῆρξε πλουσία καὶ αἱ ἐπιδόσεις ἀρκετὰ ἱκίνοποιητικά.

—Ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον ἐπροκάλεσεν ἡ παρουσία τῶν ἀθλητῶν τοῦ Αἰμενικοῦ Σώματος. Ἡ ὁμάς τῶν στρατευμένων αὐτῶν ἀθλητῶν ἡ ὁποία ἦλθεν εἰς τὴν πόλιν μας ἔδωκεν ζωὴν εἰς τοὺς ἀγῶνας.

—Εἰς τὸ μεταξύ τῶν ἀγωνισμάτων μικρὸν χρονικὸν διάστημα τὸ μικρόφωνον τοῦ Σταδίου ἐπληροφῶρει τοὺς φιλάθλους ὡς πρὸς τὰς ἐπιδόσεις, τὰς Παγκρητίους καὶ τὰς τοῦ Ἐθνικοῦ Σταδίου τῆς πόλεως.

—Θὰ διαφωνήσωμεν ὁμῶς μαζί του, ὡς πρὸς τὸ ὅτι τὴν ἐπίδοσιν τῶν 400 μ. τοῦ Ἐθνικοῦ Σταδίου Χανίων κατέχει μὲ πενήνταπέντε δευτερόλεπτα καὶ κάτι ὁ ἀθλητὴς τοῦ «Κύδωνος» Ζουμαδάκης. Ἐνα εἶναι καὶ τὸ Πανελλήνιον Ρεκὸρ τὸ ὁποῖον κατερρίφθη ποτὲ εἰς τὰ Χανιά. Καὶ τοῦτο τὸ Ρεκὸρ τῶν 400 μ. ἀπὸ τὸν Μαυροειδῆν μὲ 49.8 εἰς τὰ Βενιζέλεια, πρὸ τετραετίας, Λάθος.

—Ἀπὸ ἀπόψεως ἐπιδόσεων ὡς ἐτοίσαμεν καὶ ἀνωτέρω οἱ ἀγῶνες ἐσημείωσαν μεγάλην ἐπιτυχίαν. Εἰς τὸν δρόμον τῶν 100 μ. ὁ πρῶτος νικητὴς ἔφερε χρόνον 11.4, ἀπὸ τοὺς καλύτερους τοῦ Σταδίου μας.

—Ἀρίστην ἐμφάνισιν ἔκαμεν ἐπίσης ὁ ἀθλητὴς τοῦ Τάλω Χανίων Παναγ. Λεντάρης ὁ ὁποῖος χάρις εἰς μίαν ἐντατικὴν χειμερινὴν προπόνησιν κατώρθωσε νὰ καταρρίψη δις τὸ Παγκρητίον ρεκὸρ τοῦ μήκους ἐπιτυχῶν τελικῶς 6.59. Ὁ ἴδιος ἀθλητὴς εἰς μίαν προσπάθειάν του εἰς τὸ τριπλοῦν ἄλμα ἔλαφρῶς ἄκυρον ἐπέτυχεν τὴν θαυμασίαν ἐπίδοσιν τῶν 14 μ. καὶ 10 ἑκατοστῶν.

—Ἀπὸ μαθητικῆς πλευρᾶς ἡ ἀθλήτρια τῆς Ἐμπ. Σχολῆς Χανίων Λ. Χαριτάκη κατόπιν ἐξαιρετικῆς κόπωσης κατέρριψε τὸ Παγκρητίον ρεκὸρ τῆς ἀποστάσεως τῶν 80 μ. ἐπιτυχοῦσα χρόνον 11.1, ὑπέρροχον διὰ τὸ Στάδιόν μας. Ἡ Ἐμπορικὴ Σχολὴ ἐπίσης διεκρίθη καὶ χάρις εἰς ἕναν ἄλλον ἀθλητὴν τὸν Π. Σιταρένιο ὁ ὁποῖος κατέλαβε τιμητικὴν θέσιν εἰς τοὺς δρόμους 800 καὶ 1500 μέτρων.

—Εἰς τὸν πίνακα τῶν καλύτερων ἐπιδόσεων δύνανται νὰ γραφῆ καὶ ἡ ἐπίδοσις τοῦ Γεωργίου Πολάκη τοῦ Κύδωνος εἰς τὸν ἀκοντισμόν. Ὁ Πολάκης ἐπλησίασε τὰ 56 μ.

—Ἐκπληκτικὴ ἦτο ἡ ἐμφάνισις τοῦ νέου ἀθλητοῦ τοῦ Τάλω Στρατουδάκη. Ὁ ἐν λόγῳ ἀθλητὴς ἀγνοῶν καὶ τοὺς πλέον στοιχειώδεις κανόνας τῆς ἀθλητικῆς τέχνης κατώρθωσεν ἐντὸς μιᾶς ὥρας, νὰ κερδίσῃ τὴν β' θέσιν εἰς τὰ 100 μ. τὴν πρώτην εἰς τὰ 400 μ. καὶ τὴν τρίτην εἰς τὸ ὕψος.

—Ἡ καλὴ ἐμφάνισις τοῦ Στ. Καμησάκη ἀνεμῆνετο. Κέρδισε εἰς τὴν σφαίραν καὶ τὸν ἀκοντισμόν τὴν δευτέραν θέσιν καὶ εἰς τὸ ἐπὶ κοντῶ τὴν πρώτην. Ἦτο τὸ ἀγώνισμα ποῦ συνεκίνησε περισσότερον τὸν κόσμον. Ὁ Καμησάκης ἀπέτυχεν μόλις εἰς τὴν προσπάθειαν του νὰ καταρρίψῃ τὸ Παγκρητίον ρεκὸρ. Ἐπέτυχεν 3.20, μ.

—Μὲ τὸν Λεντάρην, τὸν Καμησάκη καὶ τὸν Στρατουδάκη ὁ Τάλως ἐκέρδισε τέσσερας πρώτας νίκας, τέσσερας δευτέρας, μίαν τρίτην καὶ τὴν νίκην εἰς τὴν Γενικὴν Βαθμολογίαν μὲ 21 βαθμούς.

Τὸ Βόλεϋ Μπῶλ δὲν παύει νὰ συγκινῆ τοὺς μαθητὰς τῶν Γυμνασίων. Τὴν Παρασκευὴν 20ῆν Μαΐου εἰς τὸ Στάδιον Χανίων συνηντήθησαν αἱ ὁμάδες τῆς Ἐμπορικῆς Σχολῆς Χανίων καὶ τῆς Ζ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου Θηλέων. Διὰ τὴν ἀκριβείαν δὲ καὶ ἀντιθέτως πρὸς τὰ ὅσα θέλουσι νὰ πιστεύουν οἱ συμμαθηταὶ μας τῆς Ἐμπορικῆς Σχολῆς εἰς τὴν ὁμάδα τοῦ Γυμνασίου Θηλέων ἠγωνίζοντο πᾶντε ἐκ τῆς ἐβδόμης τάξεως καὶ μία ἐκ τῆς ἕκτης. Ὁ ἀγὼν ἦτο ἀμφίροπος, δυναμικὸς καὶ κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἀποστολοπούλου, ὁ ὁποῖος μᾶς διηθῦνε τὸν ἀγῶνα «τεχνικὸς ὅσον ποτέ». Τὸ Γυμνάσιον Θηλέων ἢ ἡ ἐβδόμη τάξις καλύτερα, ἠγωνίσθη θαυμάσια καὶ ἡ νίκη διέφυγε ἐντελῶς τυχαίως ἀπὸ τὰς χεῖρας της.

—Ἀσφαλῶς δὲν θὰ συμφωνήσουν μαζί μου ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς φίλους τῆς Ἐμπορικῆς Σχολῆς καὶ οἱ φίλτατοι τοῦ Α' Γυμνασίου. Κοῦμα, δὲν πειράζει ὁμῶς ἄς μὲ συγχωρήσουν.

—Ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν ἔκαναν κατὰ τὸν προαναφερθέντα ἀγῶνα αἱ ἐκδηλώσεις τῶν μαθητῶν τοῦ Β' Γυμνασίου πρὸς τὴν ὁμάδα τῆς Ζ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου Θηλέων. Ἀθλητικοὶ κύκλοι ἀμφοτέρων ἐδήλωσαν ὅτι ἡ ἀλληλεγγύη αὕτη θὰ ἀποδειχθῆ εὐκρινεστέρα κατὰ τοὺς Ἀγῶνας τῆς 29ης Μαΐου εἰς τὸ Στάδιον.

Ο ΑΛΤΗΣ Μ, Μ.

ΟΙ ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΟΙ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

Βον ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΑΡΡΕΝΩΝ ΧΑΝΙΩΝ

'Αγγελάκης Σπυρίδων, 'Αγγελόπουλος Δημήτρ., 'Αλιγιζάκης Σπυρίδων, 'Αναγνωστάκης Μιχαήλ, 'Αναστασάκης Γεώργιος, 'Ανδρουλάκης Νικόλαος, 'Αποστολάκης Νικόλαος, Βαϊδάκης Χρήστος, Βαρδάκης 'Αλέξανδρ., Βαρουχάκης 'Αντώνιος, Βογιατζάκης Παῦλος, Γαβριλάκης Μιχαήλ, Γαροφαλάκης Στυλ., Γερεουδάκης 'Ανδρέας, Γεωργακάκης Εὐτύχιος, Γεωργιλῆς Ζαχαρίας, Γεωργουδάκης 'Ιωάννης, Γιαννετάκης 'Εμμαν., Δασκαλάκης 'Ιωάννης, Δεσποτάκης 'Αντώνιος, Δετοράκης 'Ιωάννης, Διγενῆς Παναγιώτης, Ζαμπετάκης 'Ιωσήφ, Θεοδωράκης Γεώργιος, 'Ιερομνήμων 'Αλέξ., Καγιαλάκης 'Αντώνιος, Κικεπάκης 'Εμμανουήλ, Καλοταράκης 'Ανδρέας, Καπαδονκάκης Γεώργιος, Κουκουνάκης 'Αντώνιος, Κουμάκης Γεώργ., Κουρνιδάκης Κωνσταντ., Κουτρούλης Σταῦρος, Καραπατάκης Στυλ., Κατάκης Γεώργ. Κεχαγιᾶς 'Ηλ., Κοκκινάκης 'Ιωάν., Κονταάκης 'Αντ. Κουκουλάκης Νικ., Λεβεντάκης Λεων., Λεδάκης Γεώργ., Λειβαδίτης Εὐάγγελ., Λιαπάκης Νικόλ., Λουγιάκης Γεώργιος, Μαθιουδάκης Δημήτρ., Μακρινάκης Χρήστος, Μαλανδράκης Παναγιώτης, Μαλινδρέτος 'Ιωάν., Μανουσέλης Σπυρίδων, Μάντακας Γεώργ., Μανωλαράκης 'Εμμ., Μαραγκουάκης Γεώργ., Μάροκας 'Ιωάν., Μαρινάκης 'Ορ., Μαθιουδάκης Γεώργ., Μαρκαντωνάκης Μιχ., Μαρονικολάκης 'Ιωάν., Μιχελάκης 'Αχ., Μιχαηλάκης 'Αργ., Μουδριανάκης Εὐάγγ., Μουτσάκης 'Ιωάννης, Μπαντράκης Κων/νος, Μπιτσάκης 'Εμμαν., Μπιτσάκης Δημ., Μπριντάκης 'Ιωάν., Μυλωνάκης 'Εμμαν., Νικολάρας Δημ., Νικηφοράκης Μ., Ξεπαπαδάκης Κων/νος, Οϊκονομάκης 'Ιωάννης, Παπαδάκης Παναγιώτης, Παπαδερὸς Στυλ., Παπαδοκωνσταντάκης Γεώργ., Παπαμανωλιουδάκης Θεόδ., Παρασκάκης Παλνχρ., Παρτσαδάκης Μιχ., Πατριάκης Ζαχαρ., Πατσουράκης Γεώργ., Πενταράκης 'Αντών., Περούλακης Χαράλ., Ποντικάκης Δημ., Σαρῆς 'Αντ., Σμυρράκης Στυλ., Σουλᾶκος Θεόδ., Σπυριδάκης Γεώργ., Σταματάκης Νικ., Σταυρουλάκης Μιλ., Στεφανουδάκης Δημ., Σφρακιανάκης Μιχ., Τζειράνης Στυλ., Τζαγκαράκης 'Ιωάν., Τοϊκας Κων/νος, Τσιριντάκης Γεώργ., Τσοῦρδος Γεώργ., Φιλιππάκης 'Ιωάννης, Χατζηδάκης 'Εμμ., Χατζηδάκης Μιχ., Χαζράκης Θεόδ., Χειλαδάκης 'Αντ., Χοροζίδης Παῦλος.

ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΑΡΡΕΝΩΝ ΡΕΘΥΜΝΗΣ

Η' Πρακτικοῦ

'Αλεξανδράκης Γεώργ., 'Αντωνάκης Νικόλ., 'Αποστολάκης Νικόλ., Βαβουράκης 'Ηλίας, Βιτσικουάκης 'Εμμαν., Βογιατζάκης 'Ιωάν., Βουμβουλάκης 'Εμμαν., Γαλλιᾶκης 'Εμμ., Γαλλιᾶκης Χαράλ., Γιακουμάκης Νικόλ., Γιαννουλάκης Νικόλ., Γρηγοράκης Κων/νος, Δαμανάκης Μιλ., Καλούδης Νικόλ., Καλησπεράκης Γεώργ., Καμπουράκης 'Ιωάν., Κονδυλάκης Νικόλ., Καραγιαννάκης Εὐάγγ., Μαραβελάκης 'Ιωάννης, Μαρκάκης 'Αντών., Μπερβανάκης Νικόλ.,

Μπόλαρης 'Εμμαν., Νικολακάκης Γεώργ., Νικολουδάκης Γεώργ., 'Ορφανουδάκης Κων/νος, Παπαδάκης Μιχ., Πάτερος Νικόλ., Πετράκης Γεώργ., Πικράκης Βασ., Σοφουλάκης 'Αντ., Στιγάκης Νικόλ., Σταυρουλάκης 'Ελευθ., Σφηνιάς Νικόλ., Ταταράκης Κων/νος, Τζανουδάκης Εὐρουσθ., Τσάκωνας Βασίλ., Τσιουδάκης Νικόλ., Φραγγάκης Δημ., Φραδέλος Πέτρος, Φωτάκης Τίτος, Πετρακάκη 'Αργυρώ, Πολυμήλη 'Ελένη, Σαββάκη Κορηλία.

Η' Κλασικοῦ

'Αθανασιάδης Χαρίδ., 'Αντωνιογυράκης 'Ιωάν., Βαβουράκης Στυλ., Βεργαδῆς Χαράλ. Βεργάδος Δημ., Βολτυράκης Μιχ., Γρηγοράκης Φροῖδος, Δραμυτινὸς Σταῦρος, Θεοδωράκης 'Ιωάν., Καράλης Κων/νος, Κατικάκης Γεώργιος, Κουκλινὸς Γεώργ., Κουμαντάκης 'Ελευθ., Κουμენტάκης Παναγ., Κουνδουράκης Μιχ., Κουτάκης Χαράλ., Λαγγουβάδος 'Αντώνιος, Μακρομαλάκης Διογένης, Μιμαλάκης 'Ανδρέας, Μιχελάκης Νικόλ., Νικολιδάκης Εὐθ., Ντακάκης Μύρων, Παπαβασιλείου 'Αναστ., Παπαδάκης Χαράλ., Παπουτσάκης Δημ., Πετρούλακης Εὐάγγ., Πηγουνάκης 'Εμμαν., Πηγουνάκης Λάμπρος, Πλουμιστὸς 'Ιωάν., Σαρμάνης 'Ιωάν., Σημινθηράκης 'Ιωάν., Σταγγουράκης Δημ., Σταυρίδης 'Ιωάν., Σταυρουλάκης Γεώργ. Σχιζάκης Κων/νος, Τζαγκαρουλάκης Κων/νος, Τρουλινὸς Χρήστος, Τσικιντίνος Γεώργ., Τσιριντάκης Χαράλ., Φωτεινάκης Νικόλ., Χαριτάκης Γεώργιος, Χατζηδάκης 'Εμμαν.

ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΘΗΛΕΩΝ ΧΑΝΙΩΝ

Η' Πρακτικοῦ

'Αγοροιστάκη Πόπη, 'Ανυφαντάκη Φρίντα, 'Αποστολάκη Μαρία, Βακάκη 'Αλκιστ., Γιαννακάκη Μαρία, Γιανναντιωνάκη 'Ελένη, Γερογιάννη 'Ελένη, Γερογιάννη Παναγιώτα, Ζαχαράκη Εὐαγγελία, Ζαχάρη Χρυσή, Θεοδοσιάκη 'Αλίκη, Καβράκη Εὐαγγελία, Καροφυλάκη Χρυσίδα, Κασκάνη 'Μαρία, Κατσιβελάκη Εὐαγγελία, Καφωμενάκη Μαρία, Κοτρωνάκη Βούλα, Κοτοφύκη Εὐτυχία, Κουτρομπᾶ Ζηνοβία, Λαγουδάκη Μαρία, Λυράκη Μαρία, Λυχνάκη Αικατερίνη, Λιονάκη 'Αφροδίτη, Μανουσάκη Σταυρούλα, Μαντωνανάκη 'Αδαμαντία, Μανδρανή Αικατερίνη, Μεταξωτοῦ 'Αννα, Μπενάκη Μαρία, Μποτωνάκη 'Υβόννη, Μπατίστα Δέσποινα, Νυσταζάκη, Δέσποινα, Πανταλοῦ Φωφώ, Παπαδάκη 'Αργυρή, Παπαλεξάκη Λεινομάχη, Πετράκη Αικατερίνη, Πετράκη Μαρία, Προΐμου Γεωργία, Σαριδάκη Σωτηρία, Σπυριδάκη Χαρίκλεια, Τσαγκαράκη 'Ελευθερία, Φαλαγκαράκη Εὐδοξία, Χατζηδάκη Μαρία, Ψαράκη Εὐαγγελία, Ψυλάκη Γεωργία.

Ηα' Κλασικοῦ

'Αλιγιζάκη Χρυσή, 'Αποστολάκη 'Ιουλία, 'Αρετάκη 'Ελένη, Βαγιάκη 'Αργυρώ, Βασιλάκη Κατίνα, Βεργανιλάκη Δήμητρα, Βλητάκη Κορίνα, Βογιατζάκη Μαρία, Βοζινάκη 'Αθηνᾶ, Βουράκη 'Αγγελική,

Βυρουράκη Ζωή, Γαλάνη Ευτέρπη, Γεωργαντά Καλλιρόη, Γεωργιλᾶ Ἐλένη, Γεωργιλᾶ Μαρία, Δερμιτζάκη Κατίνα, Διαλάκη Κυριακή, Δρανδάκη Ἀγγελική, Καβούκα Δήμητρα, Κελλιγιάννη Ρόδο, Καλογεράκη Γεωργία, Καλομοιράκη Γεωργία, Καλογρίδου Ἀθανασία, Καλοτεράκη Σταυρούλα, Καλούδη Ἰουλίττα, Κανλίδου Ζωή, Καστρονάκη Μαρία, Κεχαγιᾶ Ἐλευθερία, Κορτσιλιδάκη Εὐανθούλα, Κουκλάκη Εἰρήνη, Κουμπανιουδάκη Βασιλεία, Κουρνιδάκη Ερριέττα, Κουρομιχελάκη Ἐλευθ., Κουτσάκη Ζωή, Κυριακάκη Μαρία, Κυριακάκη Δήμητρα, Κυριακάκη Στυλιανή, Λιγουδάκη Ἰφιγένεια, Λιδίου Μαρία, Λουπασάκη Ἀνδρονίκη, Λυμπεράκη Μαρία.

Ηβ' Κλασσικῶ

Μανιτάκη Ἀργυρώ, Μανουδάκη Βασιλεία, Μαροκετάκη Ἀλεξ., Μαστορακάκη Μαρία, Μαραγκουδάκη Καίτη Μανουσεῖλη Ὁλγία, Μπατάκη Ἀντιγ., Μπατάκη Στέλλα, Μπατάκη Βάσω, Μουλακάκη Ἐρμιόνη, Μουριγιαννάκη Μαρία, Μουριγιαννάκη Κατίνα, Μυλωνάκη Γεωργία, Μυρογέννη Τασούλα, Παρτσουδιάκη Βάσω, Πετρούνη Μαρία, Πετρούκη Στέλλα, Παπαφιλιππάκη Χρυσή, Παναγιωτίτση Γεωργία, Παπουτσάκη Εὐαγγελία, Παλετσάκη Ἐλένη, Παπαδεράκη Ἐλένη, Ξηράκη Στέλλα, Ντουσάκη Μαρία, Ρωζάκη Ἰωάννα, Ραϊλάκη Ἄννα, Σαπουνάκη Σοφία, Σταματιάκη Ἐλισσώ, Στυλιανᾶ Πόπη, Τζανακάκη Στέλλα, Τζιγκουνάκη Ἰωάννη, Τροχαλάκη Μιράντα Φλώρου Τσούλα, Φουντεδάκη Πόπη, Φραγκάκη Ἀλκιόνη, Φοιτάκη Εἰρήνη, Χονδράκη Εὐαγγελία, Χριστιανάκη Ἀθηνᾶ, Χατζιδάκη Ἐλένη, Χαμπουδάκη Κατίνα, Χανιωτάκη Ἐλβίρα, Τηγαυιτάκη Μαρία

ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΒΑΜΟΥ

Ἀλεξάκη Ἐλένη, Ἀποστολάκη Ἰσμήνη, Ἀρχολάκης Ἰωάννης, Βαυδουλάκη Δέσποινα, Βλαβιανός Γεώργιος, Βλεπᾶκη Μαρία, Βολάνης Γεώργιος, Βολακάκης Γεράσιμος, Γαλανάκης Ἰωάννης, Γαλανάκη Μαρία, Δασκαλάκης Γεώργιος, Δασκαλάκης Πικτελής Δοκιμάκης Γεώργιος, Εὐθυμάκης Ἐμμανουήλ, Ζερβουδάκης Ἰωσήφ, Ζουμαδάκης Βασίλ., Ζουλᾶκης Γεώργιος, Κανελάκης Ἡλίας, Κατσιαδάκης Γεώργιος, Κεκεδάκη Σταυρούλα, Κοκολογιάννης Κωνσταντίνος, Κοτρωνάκης Εὐτύχιος, Κουράκης Ἰωάννης, Λεντάρης Σταύρος, Λουράκης Ἰωάννης, Μαυρομματαῆς Ἰάσων, Μανανεδάκη Μαρία, Μαρινάκη Μαρία, Μελισσάκη Δέσποινα, Μπζρουλάκη Εἰρήνη, Μπουτωνάκης Γεώργιος, Μπουτωνάκη Θέμις, Μπουζολάκης Εὐάγγελος, Νικηφοράκη Ἐλένη, Νικολουδάκη Ἄννα, Ντερμανάκης Γεώργιος, Παπαδογιάννη Βασιλική, Παπαδομανωλάκη Ἀργυρώ, Πάτερος Γεώργιος, Παπουτσάκη Ἰωάννα, Πετρακάκης Δημήτριος, Πιακή Εὐθαλία, Πρεβεζάνου Μαρία, Πολυχρονάκης Ναπολέων, Σαλεδουράκης Ἀντώνιος, Σαριδάκης Γεώργιος Μιχ., Σαριδάκης Γεώργιος Ἐμμ., Σεργάκη Αἰκατερ., Σοφιάκη Εἰρήνη, Σουχλάκης Ἐμμαν., Τζιλιβάκης Ἐμμαν., Τρουλινάκης Κωνσταντίνος, Τσουράκης Φανούριος, Φουντουλάκης Νικόλαος, Φουρτινάκης Νικόλαος, Φυτράκης Νικηφόρος, Χριστουλάκης Ἐλευθέριος.

ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑΣ

Βαρδουλᾶκη Ἀλεξ., Βαρδουλᾶκη Ἀσπασία, Βλοντάκη Ἐριέττα, Θεοδωράκης Γεώργ., Καλαϊτζάκης Ἡλίας, Καλαϊτζάκης Προκ., Καλαϊτζαντωνάκης Θεοφ., Καλογρίδου Εὐτ., Κουκουλάς Ἄντ., Κουλιέρης Ἰωάν., Κρίαρη Εἰρ., Λιατάκης Ἐμμ., Μαρματάκης Γεώργ., Μπασιάς Ἰωάν., Μυριζάκης Ἰωάν., Παπαδεροῦ Ἰωάν., Παπαδερὸς Εὐτ., Πεντάρης Ἰωάν., Πετράκης Ἐμμ., Τωμαδάκης Προκ., Φιλιππάκης Βασ., Βιτσιλάκης Ἄντ.

ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΑΛΙΚΙΑΝΟΥ

Βεζονιαράκη Ἐλένη, Βεζονιαράκης Στυλιανός, Βίγλης Ἐμμανουήλ, Βίγλη Σοφία, Γιακουμάκης Ἐλευθέριος, Δερμιτζάκης Ἀντώνιος, Ζαχαράκη Πηνελόπη, Θωμαδάκης Παντελεήμων, Καθρουλάκης Νικόλαος, Κορκιάκης Ἀναστάσιος, Κορακάκης Χαράλαμπος, Μανουσάκη Ἐλένη, Νταμηλάκης Εὐάγγελος, Πιπουτσάκης Παναγιώτης, Παρασκάκης Γεώργιος, Πρεκατσάκη Ζαχαρένια, Σολιδάκης Περικλῆς, Σπανουδάκης Ἰωάννης, Τζεκάκης Εὐτύχιος, Φελεσάκης Ἰωάννης, Χαζηράκης Ἰωάννης, Χανιωτάκης Κυριάκος, Χριστινάκη Κυριακή, Ψυλλάκης Ἀναστάσιος.

ΔΕΝ ΝΕΚΡΩΝΟΥΝ

Σώπασε ἀπόψε στ' ἀερογιάλι τὸ κῆμα
τὰ δέντρα σταθῆκαν ἀκίνητα νεκρά
Μαράθθηκαν τ' ἄνθη. Ἀνοίχτηκε πέλφοιο μνήμη
ἀπόψε ἐσβύστηκε κάθε ὁμορφιά.

Στὸν κρύο αἰθέρα παγωμένο φεγγάρι διαβαίνει
νεκροκέρι χλωμὸ στὸ φέρετρο πὺν κλείνει στὴ φύση
ἀπάνω ἀνάμ' νο. Ἄγιος μαῦρος ὁ χάρος προσμένει
νὰ τὸ σβύση καυτό, καὶ σκοτάδι στὴ γῆ νὰ σκορπίση.

Οὔτε δάκρυα, οὔτε θρηνοὶ νεκρίλα.....
Δὲν ἔμεινε τίποτα στὴ ζωὴ νὰ θρηνησῆ
πὺν ἐσβύστη. Πελώριο τὸ φέρετρο κι' ἡ μαυρίλα
σὰν κατάρτα σκεπάζει—τὴ φρίκη—τὴ φύση.

Σ' εἶχε ἡ φύση σφιχτὰ ἀγκυλιωμένη καρδιά μου
καὶ πήρε μαζί σου τὸ φιλὶ τοῦ θανάτου
Στέκει ὁ χάρος πάνω στὸν ὀρθάνοιχτο τάφο.
Τὶ φρικτὰ πὺν βουίζουν τὰ μαῦρα φτερά του.....

«Τὶ προσμένεις λοιπόν; τοὺς νεκροὺς βάλε μέσα
καὶ γύρνα τὴ πλάκα» εἶπα μ' αὐτός: «Δὲν χωροῦν».
Ζῆς καρδιά μου; χτυπᾷς;... Δὲν νεκρώνουν καὶ ἄς
[πεθαίνουν
οἱ καρδιές πὺν πλαστῆκαν μόνο γιὰ ν' ἀγματοῦν.

ΘΕΟΔΟΣΙΑ ΚΟΤΣΥΦΑΚΗ

Ζ' πρακτικοῦ Γ.Θ.Χ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Η "ΜΑΘ. ΗΧΩ,, ΣΑΣ
ΕΥΧΕΤΑΙ ΚΑΛΗΝ
ΕΠΙΤΥΧΙΑΝ ΣΤΙΣ
=| ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΣΑΣ |=

Μαλεγιαννάκη Εύαγγ. Καστ. Πεδιάδος. Πολύ καλό, αλλά διά τεχνικούς λόγους δεν δημοσιεύουμε σταυρόλεξα.

Φιλιππίδου Νινάννα Γυμνάσιον 'Αλεξανδρουπόλεως. Μικρή μας φίλη πολύ σε ευχαριστούμε διά τὰ ὄραϊα σου ποιηματάκια. Ἀπό τὴν καλή σας καθηγήτρια δίδα Μιαούλη, ἡ ὁποία τόσο σὰς ἀγαπᾷ καὶ πολλές φορές μᾶς μίλησε γιὰ σᾶς, ἐπιληροφορηθήκαμε γιὰ τὴν πρόοδο τοῦ Γυμνασίου σας. Ἐλπίζομε τὸ προσεχὲς σχολικὸν ἔτος νὰ ἔχωμε τακτικὴν συνεργασίαν μετὰ τὸ Γυμνάσιόν σας. Ἀπὸ τὴν καθηγήτριά σας δίδα Μιαούλη πολλοὺς χαριτισμοὺς σὲ ὅλα τὰ παιδιά τοῦ Γυμνασίου σας. Τὸ ποιημά σου δημοσιεύεται.

'Αλεξάνη Ἐλένη Γυμν. 'Αγίου Νικολάου. Καλό, σὲ ευχαριστοῦμε.
Τζουανάκη 'Εμμ. Α' Γ. Α.
'Ηρακλ. Καλὴ ἡ συνεργασία σου.
Μαστορακὴν Εὐάν. Ζ' ταξ. Α.Γ. Α. 'Ηρ. Πολύ καλὰ τὰ ποιήματα. Θὰ δημοσιευθῆ ἕνα. Ἐλπίζομε τὸ προσεχὲς ἔτος νὰ ἔχωμε στενὴν συνεργασίαν. Ευχαριστοῦμεν διὰ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ τὸν καθηγητὴν σας κ. Βλαχάκη.
Φραγκιζοδάκη Μιχ. Σητείας. Ἀπὸ τεχνικὴν ὑστερεὶ τὸ ποιήμα.
Χριστινάκη Μαρίας Γ.Θ.Χ. Θέλει διόρθωμα.

Μενουσιάνη 'Αντ. Γυμν. Πέμπιας. Θὰ σταλῆ λογαριασμός. Σὲ ευχαριστοῦμε.

Κρητικὸν "Ἀρην Α' Γ. Α. Η. Καλαὶ αἱ ἐκθέσεις σου. Γιατὶ ἐπιμένεις νὰ γράφῃς μετὰ ψευδώνυμο.

Καφωμένου 'Ερατ. Γυμν. 'Αλικινοῦ Καλὸ τὸ ποιήμα. Διαβλέπομε μιά ποιητικὴ πνοή. Γιὰ δημοσίευση δὲν εἶναι πλέον ἐπίκαιρο. Ἀπὸ τὸ ἐρχόμενο σχολ. ἔτος ἐλπίζομε νὰ ἔχωμε στενὴν συνεργασίαν.

Φραγκιζοδάκη 'Ερμαν. Σητεία. Συνηθισμένα ὁμοῦ θέματα.
Σταυρουλάκη 'Ελευθ. Γ. Θ. Χ.

Καλά. Σὲ ευχαριστοῦμε. Ὁ χώρος πλέον δὲν μᾶς ἐπιτρέπει.

Σμπώνων Κωνσταντ. Εβ' Β' Γ. 'Αρρ. 'Ηρακλ. Τὸ ποιήμα καλὸ. Θὰ δημοσιευθῆ. Ἡ συνεργασία μας πρέπει νὰ εἶναι στενότερα τοῦ χρόνου.

Παπουτσάκη 'Ελευθερία Γ.Θ.Η. Καλὴ ἡ συνεργασία.

Σταυριανῆν Νικολ. Εβ' Β' Γ. 'Αρρ. 'Ηρακλ. Σὲ ευχαριστοῦμε. Οἱ διαγωνισμοὶ ἐτελείωσαν. Τοῦ χρόνου πιά.

Μανετιάνη 'Εμμ. Γυμν. Βιάννου. Σωστὲς οἱ σκέψεις.

Βοσούχων 'Εμμ. Γυμν. Σητείας. Σὲ ευχαριστοῦμε. Ἐλπίζομε σὲ μελλοντικὴν συνεργασίαν.

Θεοδωράκη Βασιλικὴ Γυμν. Καστελ. Κισ. Καὶ ἐμεῖς πολὺ σὲ ευχαριστοῦμε. Τὸ ποιήμα σχετικῶς καλὸ.

'Επιτροπέκην Τούγγυ Γυμν. Καστελ. Πεδιάδος. Σὲ ευχαριστοῦμε. Ἐληξαν οἱ διαγωνισμοὶ. Ἀπὸ τοῦ χρόνου πιά.

Παπαλάκη 'Αθην. Εβ' Β' Γ. Α. 'Ηρ. Σὲ ευχαριστοῦμε. Καλὸ.

Σπαχῆν 'Ιππ. Β. Γ. Α. 'Ηρ. Σὲ ευχαριστοῦμε. Ἀπὸ τοῦ χρόνου πιά.

Κεουκουλεῦ Γεωργιζ Δημοτ. σχολεῖον Ἀηλίου Σὲ ευχαριστοῦμε μικροῦλα μας. Τοῦ χρόνου ποῦ θὰ εἶσαι στὸ Γυμνάσιο νὰ μᾶς γράψῃς.

Καρυγιαννάκη 'Εμμ. Γ. 'Αρρ. 'Ηρ. Καλά. Ἀπὸ τοῦ χρόνου πιά.

Σφηναρολάκη Πολύδ. Γυμν. Πλατιχώσας. Τοῦ χρόνου θὰ περιμένωμε καλὲς συνεργασίες.

Χαχλακὴν Στεφ. Γυμν. Πέμπιας. Καλὴ ἡ συνεργασία. Ἀπὸ τοῦ χρόνου ὁμως πιά.

Σειβιανῆ 'Ιωάννα Γυμν. Καστ. Κισ. Σὰς συγχαίρομε.

Μεζιράκη 'Ιωάνν. Γυμν Βιάννου Σὲ ευχαριστοῦμε. Ἀπὸ τοῦ χρόνου περιμένωμε ἐκλεκτὲς πιά συνεργασίες.

ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ TESTS ΤΟΥ 11ου ΤΕΥΧΟΥΣ

- 89) Ἡ Ρόδα καὶ τὰ Ρόδα,
- 90) εἶναι υἱὸς του
- 91) Ἦταν Πάπλος πατέρας καὶ υἱὸς, ὁ Πάπλος καὶ ὁ πατέρας ἦσαν οἱ δύο πατέρες ὁ δὲ πατέρας καὶ υἱὸς δύο υἱοί.
- 94) Πᾶν μέτρον ἄριστον.

ΧΡΙΣΤΟΥΛΑΚΗ ΠΟΛΥΜ.
Ζ' Πρακτικῶ Γ.Θ.Χ.

Φλουρακὴν Νικ. Γυμν. Πέμπιας. Ἐπίσης.

Μπαθιανῆν Βασίλ. Γυμν. Πέμπιας. Σὲ ευχαριστοῦμε πολὺ. Τοῦ χρόνου σὲ θέλομε κοντὰ μας.

Φραγκάκη Γυμν. 'Ιερραπέτρας. Ἀγαπητὲ μας φίλε τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἐλήφθη τὸ γράμμα σου, ὅταν πιά ἔχει τυπωθῆ τὸ περιοδικό. Δυστυχῶς δὲν θὰ βγῆ ἄλλο φύλλο ἐφέτος. Σὰς ευχαριστοῦμε καὶ σὰς συγχαίρομε ὄλους. Ἐλπίζομε τοῦ χρόνου νὰ κατορθώσωμε πολλὰ.

Κορκάκη 'Αναστ. καὶ Νταμηλάκη Εὐάγγ. 'Αλικιανοῦ Ἐλήφθησαν ἀργά. Σὰς ευχαριστοῦμε ὄλους σας.

Πρὸς ὄλους τοὺς φίλους της, τοὺς ἀναγνώστες, τίς ἀναγνώστριες, τοὺς ὑποστηρικτὲς της ἡ «Μαθ. Ἠχώ» ἀπευθύνει τὸ τελευταῖο χαῖρε γιὰ ἐφέτος καὶ τοὺς ευχαριστεῖ θερμὰ ὄλους καὶ ὄλες.

Γεῖά σας φίλοι καὶ φίλες μας. Σὰς περιμένωμε πάλι τοῦ χρόνου στίς ἐπάλξεις μας, στὸν τίμιον μαθητικὸν μας στίβον, στὸν ἀγῶνά μας γιὰ τὴν πρόοδο καὶ τὸν πολιτισμὸν μας, γιὰ τὴν Ἐλλάδα μας τὴν γλυκειάμας πατρίδα.

Γεῖά σας καὶ πάλι.

Ἡ -ΜΑΘΗΤΙΚΗ σας ἨΧΩ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΑΗ

Παντοῦ ὁ Μᾶης μύρα σκορπᾷ
μ' ἄνθη πολύχρωμα, ὄροσερᾷ.
"Ἄς τὸν δεχθῶμε, νιοί, μετὰ χαρὰ!

"Οργιάζει ἡ γῆ κι' ὁ οὐρανὸς
γελά ντυμένος στὰ γαλανὰ.
"Ὅλα φοροῦνε τὰ γιορτινὰ!

Καμαρωτὸς ὁ Μᾶης κοσμεῖ
μέ δῶρα θεῖα τὴν ἐξοχή.
Ἐμπρὸς, καθεὶς μας ἄς τὰ γευθῆ!

ΕΥΑΓ. Γ. ΜΑΣΤΟΡΑΚΗΣ
Ζ' Α' Γ. Α. Η.

ΤΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ

ΜΕ ΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟ ΤΕΥΧΟΣ κλείνει η «Μαθητ. Ἠχώ», και τὸ τέταρτο ἔτος τῆς ἐκδόσεώς της. Μὲ ὑπερηφάνεια και μὲ νεανικό ἐγωϊστικό ἀλευθύνει τὸ χαιρετισμό της πρὸς τὶς χιλιάδες τοὺς ἀναγνώστες, ἀναγνώστριες και ὑποστηρικτές της. Τοὺς εὐχαριστεῖ ὅλους και ὄλες γιατί αὐτοὶ τὴ διατήρησαν στὴ ζωὴ ἀκριαία μὲ ὑψηλὸ φρόνημα και μὲ διάθεση τέσσαρα ὀλόκληρα χρόνια. Δὲν εἶναι μικρὴ ἡ ἐπιθυμία της οὔτε και μικρὴ ἡ συμβολὴ της στὴν πνευματικὴ και ἠθικὴ ἀνάπτυξη τοῦ μαθητικοῦ κόσμου. Ἀπὸ τὶς χιλιάδες τὰ γράμματα ποὺ ἐλάβουμε ὄλο τὴ χρόνο μοροῦμε πάλι νὰ ἐκτιμήσωμε τὴν ἀπῆχηση ποὺ βοήθη και τὴν ἐπιροσὴ ποὺ ἐξασκοῦσε και τὴν ἀγάπη και τὴν ἐμπιστοσύνη ποὺ τὴν περιέβλε. Ἦταν κάτι ποὺ ἔλειπε στὸ μαθητικό στρατόπεδο και ἤλθε ἀθόρυβα νὰ τὸ συμπληρώσῃ ἡ «Μαθ. Ἠχώ», ἡ ὁποία κατέκτησε τὶς καρδιές τῶν μαθητῶν και μαθητριῶν τῆς Κρήτης. Ἐλπίζομε τὸ ἐρχόμενο ἔτος νὰ εἶναι πὺ ἐννοϊκό και πὺ καρποφόρο, γιατί πὰ ὑπάρχουν ὄλες οἱ προϋποθέσεις,

ΘΑ ΗΤΑΝ ΠΑΡΑΔΕΙΨΗ νὰ μὴν εὐχαριστήσωμε ἀπὸ τὴ στήλη αὐτὴ τὸν σεβιστόν μας κ. Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν γιὰ τὴν ἀπέραντὴ καλωσύνη και ἀγάπη του πρὸς τὰ ἀγαπητὰ του παιδιὰ (ὄπως μὰς ἔλεγε πάντοτε), γιὰ τὸ ἐνδιαφέρο του γιὰ τὴ μόρφωσή μας και τὶς ἀνάγκες μας και γιὰ τὴν ἐκτίμησιν ποὺ περιέβαλλε πάντα τὸ περιοδικὸ μας. Θὰ φύγομε ἀπὸ τὰ Γυμνάσια, θὰ γίνωμε μεγάλοι ἀλλὰ πάντα θὰ μένη στὴ μνήμη μας ἡ μορφή του.

Ἐπίσης ὄλους τοὺς κ. κ. Γυμνασιαρχὰς και καθηγητὰς τῆς Κρήτης, οἱ ὁποιοὶ τόσο πολὺ μὰς ἀγῆλησαν και πόνεσαν γιὰ μὰς, δὲν τοὺς ξεχνάμε ποτέ. Τὸ περιοδικὸν μας ὀρῖλεται ο' αὐτοὺς τὴ δύναμη και τὴν ἐπιτυχία του. Αὐτοὶ μὰς ὀπῆσαν μὲ τὰ νικηφόρα ὄπλα, ποὺ ἀντιμετωπίζομε ὄλες τὶς δυσχέρειες και δυσκολίες τῆς ζωῆς αὐτοὶ μὰς ἔδωσαν τὴ δύναμη μὲ τὰ δικὰ τους φῶτα και συμβουλή, νὰ διατηρήσωμε στὴ ζωὴ τὸ περιοδικὸν μὰς ἔνα ἀκόμη χρόνο. Ἡ μαθητιῶσα νε-

ολαία τῆς Κρήτης τοὺς χαρίζει τὸ ἄδολο νεανικὸ της εὐχαριστῶ.

ΑΠΟ ΤΗ ΣΤΗΛΗ ΑΥΤΗ πρέπει νὰ εὐχαριστήσῃ τῶρα στὸ τέλος ἡ «Μαθ. Ἠχώ» και ἄλους τοὺς ἀνταποκριτὰς και ἀνταποκριτρίους της, γιὰ τὴ συμβολὴ τους στὸ δύσκολο ἔργο της. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ο' αὐτοὺς ἔπεσε και τὸ μεγαλύτερο βίρος και ὅτι ο' αὐτοὺς ἔστῆριξε ὄλες τὶς ἐπιίδες του τὸ περιοδικὸ, Ἄλλὰ και τὶς χιλιάδες

ἀνώνυμους ἀναγνώστες και ἀναγνώστριες τοῦ περιοδικοῦ δὲν μοροῦν νὰ τοὺς προσπεράσωμε χωρὶς νὰ τοὺς βεβαιώσωμε, ὅτι τὸ περιοδικὸν τους αἰσθάνεται ὑπερηφάνεια, διότι ο' αὐτοὺς και μόνο ὀρείλεται ἡ ὑπαρξὴ του και ἡ κυκλοφορία του.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΧΑΝΙΩΝ, ποὺ ἔδωσε ὄπως κάθε χρόνο ἡ τελευταία τάξις, ἐσημεῖωσε πρωτοφανῆ εἰς τὰ σχολικὰ χρονικὰ ἐπιτυχίαν. Παίχτηκε «Τὸ Μυστικὸ τῆς Κοντέσας Βαλέρινας» τοῦ Ξενοπούλου, ἀπὸ τοὺς μαθητὰς Μπριντάκη Ἰωάννην, Μανουσελὴν Σπύρον. Παπαμανωλιουδάκη Θεόδωρον και τὰς μαθητρίας τῆς Οἰκοκυρικῆς Καραμπασιῆ Ρίταν, Σκαρπαντωνάκη Εὐγενίαν, και Μπακατοῦκη Ἀριστέαν, μὲ φροντίδα και ἐπιμέλειαν τῶν ἰδίων τῶν μαθητῶν τῆς Η' τάξεως. Τοὺς ἀξίζει ἔνα μεγάλο εὐγε γιὰ τὴν προσπίθεια και ἐπιτυχία τους. Μὲ τὸ δίκη του ὄ κόσμος τόσο θεομὰ τοὺς χειροκρότησε

ΑΠΟ ΠΟΛΛΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ μὰς ἔγραψιν γιὰ τὶς σχολικὲς τοὺς εορτὲς και ἐπιδείξεις ὄπως στὸ Καστέλλι Κισσάμου και ἄλλα. Δὲν ἔχομε χρόνο δυστυχῶς νὰ δημοσιεύσωμε τὰ σχετικὰ μὲ τὶς εορτὲς αὐτές. Τοὺς συχαίρομε και τὺς εὐχόμεθα πάντα νὰ προσδύουν. Ἀπὸ τοῦ ἐπομένου σχολικοῦ ἔτους θὰ ἔχομε εἰδικὴ ἐπιτροπὴ, ἡ ὁποία θὰ παρακολουθῇ τὴν κίνηση τῶν Γυμνασίων.

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ τοῦ περιοδικοῦ εὐχαριστεῖ ὄλους και ὄλες ποὺ συνεργάστηκαν μὰς τῆς, ὄ ὑλεύθυνος τῆς σελίδας Πενταράκης Ἀντώνιος Η' Πρακτ. Β' Γυμν. Χανίων, ποὺ ἔμεινε ὄς τώρα ἀγνωστος, εὐχαριστεῖ ὄλους τοὺς συνεργάτες του ποὺ τὸν ἐβοήθησαν νὰ παρουσιάσῃ πρωτοτυπίαν και ἐκλεκτὰ ἀσκήσεις.

ΟΛΟΙ ΚΑΙ ΟΛΕΣ οἱ ἀναγνώστες και ἀναγνώστριες τοῦ περιοδικοῦ πρέπει νὰ συγκεντρώσουν ὄλα τὰ τεύχη τοῦ παρόντος ἔτους (12 ἐν ὄλοφ) και νὰ τὰ δέσουν εἰς ἔνα τόμον. Θὰ ἀποτελέσουν ἔνα ἀριστὸ μαθητικὸ βοήθημα ἀλλὰ και τὸ καλύτερον ἀναμνηστικὸν τοὺς κειμήλιον ἀπὸ τὴν μαθητικὴν ζωὴν.

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Παρακαλοῦμε γιὰ τελευταία φορὰ τοὺς ἀνταποκριτὰς και ἀνταποκριτρίας μας νὰ μὰς στείλουν τὸν ἐξοφλητικό τους λογαριασμό. Νὰ συγκεντρώσουν τὸ ὑπολειπόμενο ποσὸ και νὰ μὰς τὸ στείλουν τὸ ταχύτερο. Νὰ μὰς ἐπιστρέψουν τὰ τυχὸν ἀπώλητα φύλλα, νὰ ἀφαιρέσουν τὰ ἔξοδα και τὰ διανεμηθέντα δωρεὰν και νὰ στείλουν τελειωτικό λογαριασμό. Γιὰ τυχὸν δυστροπίας συμμαθητῶν τους ποὺ τοὺς χροαστοῦν νὰ ζητήσουν τὴν ἐπέμβασιν τῶν καθηγητῶν ἡ τοῦ Γυμνασιαρχοῦ τους. Ἐμεῖς ἔξομε πόσα φύλλα ἔστείλαμε σὲ κάθε Γυμνάσιο και πόσα χρήματα ἐλάβαμε ὄς τώρα. Θέλομε τώρα ἔνα γενικό ξεκαθάρισμα. Ἐπιμένομε ο' αὐτὸ διότι σήμερα χροαστᾶμε σὺ τὸν ποτογραφεῖο ἄνω ἀπὸ 6 000 δρχ. Τὸ καταλαβαίνετε ὄλοι σας, ὅτι τὸ περιοδικὸ δὲν ἦτο ἐπιχειρησις. Μὲ τὴν καθυστέρηση αὐτὴ ἐμποδίστηκε και ἡ κανονικὴ κυκλοφορία του και γιὰ τὸ μέλλον προκύπτουν δυσκολίες. Ἐν περιπτώσει καθυστερήσεως θὰ ἀναγκασθῶμε νὰ γράψομε εἰς τοὺς κ. κ. Γυμνασιαρχὰς διὰ τὰ κατακρατούμενα χρήματα και νὰ ἐπιδιώξωμε τὴν εἰσπραξίν τους. Ἐλπίζομε ὅτι ὄλοι οἱ ἀνταποκριταὶ μὰς θὰ φανοῦν ἀπολύτως συνεπῆς πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις των αὐτὰς.